

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 7 / 8

93. ÅRGANG

11. APRIL

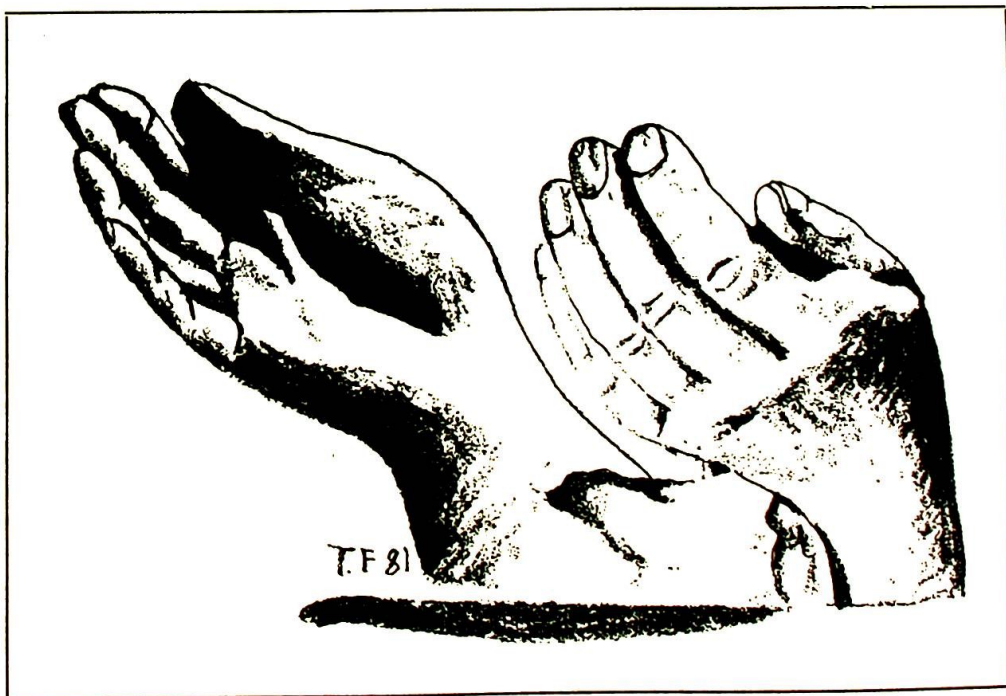
1 9 8 1

Den katolske legmann på marsj

Biskop Brandenburg:

I Sverige må vi overveie grundigere

Facts om de ortodokse

Den katolske legmann på marsj

Representanter for de nordiske legmannsorganisasjoner har holdt møte på Nordens Folkliga Akademi i Kungälv i Sverige. Det har tidligere vært holdt møter med representanter for nordiske legfolk både i Oslo og København. Ved motet i Kungälv var det representanter fra legmannsrådene i Norge, pastoratrådene i Finland og fra Svenska Katolikers Riksförbund.

Legmannsarbeidet i den katolske kirke i Norden kan på mange måter sies å være i heftig bevegelse. Noe tyder på at det vil bli vanskelig å unngå en polarisering mellom den moderne demokratiske legmannstanke og kirkens tradisjonelle hierarkiske oppbygging.

Spørsmålet er nemlig i høy grad hvilken plass legmannen har i den katolske kirkes praktiske arbeide og hvilken innflytelse hans arbeide vil få på den lokale kirkes styrelse og ansvar. Når det stilles spørsmål tyder det på at informasjon savnes. Informasjon sto da også i fokus ved dette møtet, hvor fremragende representanter både fra det katolske hierarki i Norden og fra legmannsbevegelsen i Norden var møtt opp.

Biskop Hubertus Brandenburg, Stockholm, holdt et innledende foredrag om en kritisk analyse av forskjellige former for legmannsarbeidet i kirken på bakgrunn av Vaticanum II.

Kontorsjef cand. polit. Inger Saxild fra bispekontoret i København, orienterte om kirkelige administrasjonsforhold og finansielle problemer og pater Rory Mulligan m. fl. la frem synspunkter som i særlig grad hadde kommet frem ved Ungdomsseminaret i 1980.

Legmannens plass har i følge kirkens tradisjon vært den brede basis i en trekant, hvor topp-punktet utgjorde kirkens ledere og Vårherre selv. Historien har imidlertid endret forholdet på mange vis. Det moderne menneske og dets tilværelse rommer uhyre problemstillinger og uendelig mange spørsmål som det ikke på noen måte er mulig for en liten gruppe av ledere i den katolske kirke å finne løsning på.

Biskop Brandenburg pekte da også i sitt foredrag på at vår tids legmann på mangfoldige områder i det moderne menneskeliv er umiskjennelig fagmann, mens presten må anses som amatør. Dette gjelder ikke bare tradisjonelle områder som ekteskap og samliv, barns oppdragelse i familien, m. v., men det gjelder også på områder hvor det dreier seg om saker hvor biskoper og prester inntil for ganske få år siden syntes å ha enerett.

Ser man bort fra rent administrative og økonomiske områder, hvor utviklingen for lengst har ført til at

biskopene i kirken i hvert fall har lyttet til økonomisk ekspertise fra legmannshold, så finnes det forhold hvor legmannen ennå ikke helt har «fått lov til» å delta fullt ut, selv om det annet vatikankonsil har åpnet døren på klem.

Hvis man ser på den katolske kirkes struktur i moderne tid er det noe som tyder på at man fra kirkens ledelse er begynt å bli klar over at kirken ikke er helt så lagdelt som man mente å erkjenne den i tidligere tider. Man forstår nå at den moderne katolske kirke består av mennesker. Først og fremst.

På Evangeliets grunn vil dette si at den består av alle som er døpt. Dette vil si at enhver som har motatt dåpens sakrament har fått leilighet til å innta sin plass i den kristne kirke i overensstemmelse med de evner og krefter som Gud har nedlagt i ham. Og det betyr også at de dømte har plikt til å leve i overensstemmelse med disse evner og krefter. Kort sagt å leve aktivt med i kirkens liv.

Det vil altså si at legmannens plass ikke mere bare er nede i kirkeskipet hvor han passivt overvåker det som foregår langt oppe i kirkens kor, men at han selv er aktiv deltager på ulike områder i menighetsliv og liturgi.

Tidligere var det bare prester og biskoper som var liturgiske personer, i hvert fall både i teori og praksis, (teologien var vel en annen tross alt), men i dag må man erkjenne at det ikke finnes noen kirke uten legfolk.

For mangler legfolket, så har den katolske menighet ingen fremtid. Det kom da også ganske sterkt frem på møtet i Kungälv at man her i Norden i hvert fall forsto den katolske kirken som et Gudsfolk, bestående av legfolk og prester. Absolutt ikke det omvendte!

Dette tegner på mange måter en ganske enestående situasjon. Man er blitt klar over at legfolk i høyere grad må ta over der hvor prester og ordensfolk tidligere slet seg ut. Dette ikke minst på bakgrunn av en umiskjennelig prestemangel.

Legfolk må ta over på områder som katekesen i liturgien, i menighetsråd og -forvaltning og på det kirkelige administrasjonsplan, hvor ekspertise savnes.

Det er ved å komme, men de fleste steder i Norden mangler det svært så mye i å fungere som det skulle. Man må derfor se i øynene at det blir nødvendig å la legfolk komme til på områder hvor det dreier seg om å anta nye former og gå nye veier i den katolske kirke i Norden.

Det gjelder ikke alene på områder som Evangeliets forkynnelse gjennom utdanning av kateketer og diakoner, men det gjelder også der hvor den katolske kirkes politikk i Norden skal vedtas og føres ut i livet.

Dette krever i første rekke, både fra legfolks og de kirkelige lederes side, tillit og forståelse, respekt og toleranse, ydmykhet og fromhet. Det er ikke noe som kommer av seg selv, og selvfølgelig kan ingen forlange at den katolske kirke med to tusen års erfaring med et slag skal endre strukturen, selvom det trenger seg på.

Det tar lang tid. Dette vet man. Derfor er man også her i Norden blitt klar over, og det gjelder ikke bare legmannsorganisasjonene, at skal man endre for-

hold av den ene eller den annen art i kirken, så må det opplysning og informasjon til på ulike plan. Og man må angripe saken med en gang. Det kan nemlig skje at tiden arbeider fortere enn mennesket.

I Sverige for eksempel ser man mørkt på fremtiden ut i fra den betraktning at kanskje om 10 år er sekulariseringen så fremskreden at annen og tredje generasjonskatolikkerne har gått over til å bli ikke praktiserende, mens første generasjon (evt. innvandrere og konvertitter) kanskje er utdøde.

Det er fremtiden det er snakk om. Og i Sverige er det ennå ikke blitt til noe med en organisert legmannsbevegelse som man kjenner det fra Danmark, Norge og Finland. Det gis forskjellige grunner for dette. Disse kan naturligvis diskuteres, men sett fra legmannshold er tiden for lengst moden til at det svenske legmannsfolket i høyere grad enn hittil trekkes inn på områder hvor den katolske fremtid i Sverige formes.

Her kan man ikke bare peke på kirkelig lovgivning og diverse konstitusjoner, for det er klart for mange svenske katolikker at skal den katolske kirke fortsatt bestå i Sverige, så må det hentes råd og veiledning fra mennesker som har bakgrunn for og forstand på å forme fremtiden ut i fra praktiske hensyn.

Det nytter derfor ikke i dag bare å peke på den katolske kirkes ærverdige alder og erfaring. Det må et nytt moment inn i hele den måten man griper saken an på. Dette krever, og må det tales på hele Nordens vegne, fremfor alt informasjon.

Det er så et spørsmål om hvordan den informasjon skal være og hvordan den skal formes. Dette var et moment som man fra alle sider ved møtet i Kungälv var enige om. Det var derfor heller ikke uten grunn at man hadde bedt Svenska Katolikers Riksförbund og Katolska Kyrkans Studieråd om å stå for arrangementet.

Det var heller ikke tilfeldig at man hadde valgt Nordens Folkliga Akademi och Nordiska Folkhögskolan som sted for dette viktige møtet. Man var klar over allerede fra begynnelsen at informasjonen må skje på bred nordisk basis og ut i fra nordiske folkelige opplysningsprinsipper, så da var Nordens Folkliga Akademi absolutt stedet hvor disse tanker sto i fokus.

Legmannsbevegelsene i De Nordiske Land hadde ved denne leilighet da også forstått å arrangere det på en slik måte at man dro inn en bred informasjon på grunnlag av de erfaringer man gjennom det folkelige opplysningsarbeide har gjort, og som bl. a. blir formidlet gjennom akademiet.

Nordens Folkliga Akademi i Kungälv var rammen om det nordiske legmannsråds møte i 1981.

Forstander Maj-Britt Immander fortalte om de folkelige bevegelser og de informasjonsveier som disse gjennom bl. a. de forskjellige opplysningsforbund i Norden og folkehøgskolene søkte å gi plass for blant moderne mennesker i alle aldre.

Spørsmålet er hvordan man skal gripe informasjonssaken an i praksis, og hva man skal informere om. —

For å ta det siste først, så er det neppe tvil om at det er et stort behov til stede når det gjelder å få legfolk aktivisert i kirkens arbeide. Alene det å gjøre legfolket bevisst at det har en funksjon i den moderne katolske kirke, krever en bred informasjon.

Så er spørsmålet, hva skal man fortelle legfolket? Man må i første rekke orientere menighetens medlemmer om at den katolske kirke i sin helhet er i en situasjon som krever den enkelte katolikks medvirken ut i fra de evner som hver enkelt har og ut fra de omstendigheter som de lokale menigheter er i.

Dernest er det umiskjennelig nødvendig i større grad enn nå å forsøke å lære legfolket å ivareta funksjoner i menigheten hvor det før i tiden bare var presten som kunne funksjonene.

Legfolk må inn i det kateketiske arbeide i høyere grad enn nå. Legfolk må læres opp til å kunne begrunne og argumentere Evangeliet. Det må læres opp til i høyere grad å støtte opp om prestens forkynnelse. Det må læres opp til å kunne aktivt delta i undervisningen av vesentlige deler av den lokale katolske menighet, ikke minst barna. Kort sagt, det moderne legfolket må lære å stå vakt om sin kirke og å dele ansvar for det som den katolske kirken står for i moderne tid.

På mange måter befinner den kristne kirke seg i en situasjon som minner om visse tider i antikken, hvor det gjaldt

om å forsvare den kristne tro. Legmannen av i dag må vite noe om sin kirke, så han i større grad er i stand til å stå i mot den omgripende sekularisering i verden.

Hvordan skal man så spre denne informasjon? — Det er en meget vanskelig sak, ikke minst å bli enige om. Man må tross alt være klar over at nok er mange ting ens i Norden, tankegang, forståelse, vilje til samarbeide m.v., men i den katolske kirke i Norden er forskjellene så store at man ikke uten videre bare kan diktere eller vedta beslutninger som gjelder over hele området.

Folkehøgskolen står som en sentral løsning. Men er det mulig og ønskelig å skape en Nordisk Katolsk Folkehøgskole på grunnlag av de behov som er til stede i de enkelte land? — Er informasjonsbehovet for eksempel det samme på Island som i Finland, og er det i gitte tilfeller mulig å samordne disse via for eksempel folkehøgskole?

Man vet lite om dette i øyeblikket. Det man vet er at folkehøgskolen er en mulig og for Norden en naturlig løsning på et informasjonsspørsmål.

De folkelige opplysningsforbund er også en mulig modell. Men det tvinger seg også en del spørsmål frem. Skal man gå inn i et av de bestående politiske, religiøse eller andre organisasjoner, eller skape noe selv? —

For Norges og Sveriges vedkommende er problemet ganske enkelt, idet man her allerede har bestående organer i Katolsk Studieråd og Katolska Kyrkans Studieråd. Men hva så med Danmark og Island, hvor noe tilsvarende ikke eksisterer?

Behovet for informasjon er til stede i alle de nordiske land, problemene også, og ikke minst forskjellene på lokalt plan. Ikke desto mindre er man klar over at disse problemer må løses innen-

Legmannsrådet inviterer til

VARMØTE MARIAHOLM 1981

Lørdag 25. og søndag 26. april.

Tema: KRISTENT FELLESSKAP OG MILJØ

Hva er kristent fellesskap?

Hvordan adskiller det seg fra andre former for fellesskap?

Har vi behov for et kristent fellesskap?

Er et kristent miljø nødvendig for oss, og hvordan er vi i så fall med på å bygge dette opp?

Dette er noen av de spørsmål vi skal arbeide med på vårmøtet.

De fleste av oss har en ideell målsetting i slike spørsmål, men hvordan er det med praksis?

Vi vil gjennom foredrag, samtaler og arbeidsgrupper forsøke å belyse situasjonen og kanskje komme frem til praktiske løsninger som peker mot de ideelle mål.

Vi vil legge stor vekt på legfolkets oppgaver innenfor kirke, menighet, Vi vil også lytte til biskop John Willem Gran som vil fortelle om organisasjoner og institusjoner.

«Rikets tilstand». Dette er alltid en interessant gjennomgåelse av vår kirkes situasjon i dag, ressurser, utvikling og planer.

Søndag vil vi få informasjon om «NY GIV 81», som er en oppfølging av ungdomsseminaret 1980.

Programmet er altså rikholdig og burde kunne gi gode impulser til dem som møter.

Vi håper at din menighet vil sende 2 - 3 representanter.

Disse bør senere kunne bringe tilbake til menigheten fruktene fra vårt vårmøte.

for en overskuelig tid, og de må i stor utstrekning løses av legfolk.

Når det snakkes om legfolkets samarbeide på bred basis i Norden, kommer man ikke utenom spørsmålet om organisasjon og ikke minst økonomi. Hvis det blir tale om et samarbeide omkring studiemessige og informasjonsmessige oppgaver i nordisk katolsk regi, hvem skal så organisere og ta initiativ?

Skal det være noe sekretariat og hvem skal samle trådene i én hånd? Hvilke kontaktveier skal man velge og hvilke kontaktflater har man? Og ikke minst, hvordan skal man kunne betale alt dette.

Det var store spørsmål som ble reist, og det var med dypt alvor at representantene ettertenksomt gikk til gruppearbeidet.

Demokratiets store styrke er at det forutsetter at alle i en gruppe ut i fra den enkeltes forutsetninger har noe å bidra med.

Denne kjennsgjerning hadde man her tatt til etterretning, men man må tross alt være klar over at det er så store og uavklarte problemer at det er uhyre vanskelig for den enkelte å se sammenhengen uten bistand av ekspertise utenfra.

Dette gjelder ikke minst på det finansielle og det administrative plan.

Hvordan skal man i fremtiden administrere deler av den katolske kirke?

De tider er over forlengst da medlemskartoteket til den katolske kirke f. eks. i Danmark/Island rikelig kunne rommes i en skotøyeske under Biskop von Euch's seng og da «midlene», som han sa, befant seg i en ganske visst nokså rommelig husholdningspung, som han bevarte trygt i en lomme i den slitte soutane.

Det skal derfor tydelig understrekes at det foredrag som Inger Saxild fra bispedømmet København holdt omkring de finansielle og administrative problemer i et bispedømme avgjort var på sin plass. Og deltagerne fikk en bred informasjon om hvordan man kan gripe saken an her i Nordens katolske kirke og føre den ut i livet. Gjennom dette foredrag fikk man fremfor alt se hvordan det på bispedømmeplan lar seg gjøre å trekke legmannen inn i vesentlige sider ved den katolske kirkes administrasjon.

At den katolske kirke er en uhyre komplisert sak å organisere fikk man i hvert fall tydelig innblikk i, og en av de oppgaver gruppene fikk var da også å diskutere hvordan man får de mest kvalifiserte folk til å ta ansvar. Nå gjel-

der selvfølgelig ikke dette alene det administrative, men i det hele. Hvordan skal legmannsråd fungere i fremtiden?

Er det i virkeligheten biskopen som skal bestemme det? — Eller legmannsrådet? Eller andre mer eller mindre demokratiske organer i bispedømmene?

Kan man nøyes med et slags pastoralråd, en slags kombinasjon av legmenn og prester/biskoper?

Hvordan skal hele dette virke, lokalt i forhold til menighetene, i forhold til biskopen og sett på sam-nordisk plan?

Legfolk av i dag er kanskje for lite inne i de spesifikke kirkelig/katolske forhold til helt i dybden å kunne ta et standpunkt til spørsmål av så komplisert art. Derfor må det ut i fra slike kjennsgjerninger formidles informasjon fra de som i dag sitter på poster som i fremtiden nødvendigvis må overtas av legfolk med de nødvendige kunnskaper.

At man allerede nå hadde tenkt i disse baner så man tydelig idet man hadde bedt representanter for den katolske ungdom om å legge frem sine synspunkter på forskjellige områder, ikke minst det informasjonsmessige. Det var representanter for UNKF med Rory Mulligan i spissen. Opplegget var friskt og pedagogisk lagt an og deltagerne fra de nordiske katolske bispedømmer fikk her et levende innblikk i hvordan norsk katolsk ungdom tenker, og hvordan man kan tenke seg å forme fremtiden.

Det var meget interessante og konstruktive tanker som her ble formidlet. Den katolske ungdom er seg fullt bevisst at man ikke kan ha en ungdom uten å ha voksne mennesker. Det er helt nye toner i dagens verden, og det er meget verdifulle toner.

Fremtidens kirke må formes som en kombinasjon og et meget sterkt samarbeide mellom ungdommen og voksne ledere — eller veiledere. I fremtiden må ungdommen dras med i kirkens liv av de eldre med erfaring for hvordan man lever et kristent katolsk liv.

Dette er dels et spørsmål om identitet, men i høy grad om informasjon både til ungdommen og til dem som skal veilede ungdommen. Man tok her sitt utgangspunkt i drøftelsene omkring ungdomsseminaret i fjor sommer, og det var et faktum at her var det virkelig en masse informasjon av brukelig art å hente for de som var til stede ved møtet i Kungälv.

Et vesentlig spørsmål for den katolske kirke i dag er spørsmålet om forkynnelsen og katekesen. Når presten preker i kirken, hva preker han så om? — Hva, hvor og hvordan når

forkynnelsen frem? Og ikke minst, hva kommer det ut av det hele?

Kenneth Pålsson, som er en av de syv som lokalt bereder seg til å virke som diakon i Sverige, kom med meget avgjørende synspunkter på disse spørsmål.

Er det slik mange steder, at presten preker om saker og ting som hans menighet aldri har spurt om og heller aldri vil komme til å diskutere?

Pålsson grep temmelig dypt om saken katekese og forkynnelse. Han pekte bl. a. på at om ikke annet så før i tiden ble barn og ungdom og konvertitter integrert i den katolske kirken. Her ble de så i tidens løp mer eller mindre indoktrinert til å bli en slags religionskonsumenter. Man ble proppet med en slags lommeteologi forfra og bakfra for så å ende som en passiv lidende fåreflokk som tok imot hva som helst. —

Pålsson mener at det allerede i dag kan spores en gnist av den fornyelsen som Johannes XXIII åpnet opp for.

Den nye katekesiske bølgen som ruller inn over den katolske kirken forutsetter ingen integrering, men den taler om å være et middel til å bygge opp kirken.

Spørsmålet er så om dette bare er tomme ord og fraser. Her viste Pålsson til Kardinal Hume's tale på synoden, hvor han bl. a. pekte på familien som en bestanddel av erfarne, levende mennesker som utgjør et profetisk element i kirken. Det er menneskelig erfaring i forbindelse med teologisk innsikt som engang i fremtiden kan skape en verdifull grobunn for en katolsk og en allmen kristen identitet.

«Gud blir nærværende i det menneskelige fellesskap, gjennom det menneskelige fellesskap, for et menneskelig fellesskap, et fellesskap av mennesker som har sagt ja til Guds nåde» —

Mer presist kan en vel neppe uttrykke hva den kristne kirke og den kristne identitet er, og derigjennom hva det katolske legmannsapostolat innebærer. Da forsvinner nemlig alle overbygninger, og man kommer inn til noe dypt evangelisk og dypt men-

KYRKAN — GUDS FOLKBILDNING

NÅGRA KATEKETISKA REFLEXIONER OM KVANTITET OCH KVALITET

Dopet ger varje kristen rätt att från Kyrkan erhålla en undervisning som gör det möjligt att leva ett äkta kristent liv.

(Johannes Paul II i «Catechesi tradendae»)

På vad sätt kommer denna rättighet til uttrykk i Kyrkans liv? Motsvaras rättigheten av en skyldighet att ta emot den undervisning som Kyrkan erbjuder?

Framstår verkligen dopet som ett synligt tecken på att Guds folk bildas — och utbildas?

Kan och bör Kyrkan ställa krav på församling, föräldrar och barn som en förutsättning för dopet?

Bör ett «katekumenat» införas? På vad sätt?

Hur integreras människans normala socialisationsprocess (förälder — familj — kamrater — skola — yrkesliv — äktenskap — samhälle) med Kyrkans undervisning?

Hur bör Kyrkans undervisning förhålla sig till andra (bildnings)aktiviteter i församlingarna?

Vem bör svara for genomförelsen av Kyrkans undervisning? Vilken teoretisk och praktisk utbildning bör krävas av dessa? Bör de ha någon slags kyrklig fullmakt?

Vad betyder ett äkta kristent liv?

Hur kan vi hjälpa varandra att bearbeta olika livserfarenheter i trons ljus? Finns det experter på tro? Kan troen över huvud förmedlas?

Hur kan vi bli medvetna om den organiska självkjänsla — katolska identitet — som betingas av vissheten att vi bildar Guds folk och att vi tillsammans gör Kristus närvarande för vår samtid?

Hur kan Kyrkans undervisning göra oss till samtida (missionsaspekten) i världen av i dag? Vad krävs för prioriteringar inför framtiden?

Kenneth Pålsson

neskelig. Her er det ikke spørsmål ale-
ne om å diskutere strukturendringer
og forandringer av eventuell admini-
strativ karakter; det som er det eg-
entlige spørsmål for den katolske kir-
ken i fremtiden er når katolikker (og
andre kristne for den saks skyld) be-
gynner å ta dåpens sakrament alvor-
lig. For i virkeligheten er det ut i fra
dette sakrament at den fortsatte ka-
tekese og den fortsatte forkynnelse
utgår.

Det var meget viktige problemstil-
linger Pålsson her kom inn på. For
ut i fra disse synspunkter kan man
så trekke den videre diskusjon om
delegering av visse områder av lære-
embedet, for eksempel diakonatet, og
i videre forstand legmannens admi-
nistrasjon av katekesen.

Det er klart at den katolske kirke
i Norden, hva enten man nå foretrek-
ker den som en fremtidens legmanns-
kirke eller tradisjonell hierarkisk kir-
ke, vil få meget store problemer om
den ikke på en eller annen måte fin-

ner frem til en eller annen form for
identitet, og at denne identitet inne-
bærer et klart og avgjort kvalitativt
element.

Å trekke konklusjoner på bakgrunn
av den mangfoldighet av spørsmål
som reiser seg i kjølvannet på møtet i
Kungälv er selvsagt ganske umulig
når møtet varer bare to dager. At
Nordens katolske legfolk imidlertid
er ved å være seg bevisst at det nød-
vendigvis må komme til å spille en
større rolle i fremtiden, er helt klart.

Spørsmålet er bare hvordan man
skal finne frem til dels å gjøre dette
klart overfor kirkens ledelse, dels å
gjøre de lokale menigheter rundt om
klar over at det ikke bare dreier seg
om en slags «opprør» mot «den gam-
meldagse katolske kirken», men at
det dreier seg om å bevisstgjøre den
enkelte katolikk. Både når det gjel-
der kirkens kristne profil, og når det
gjelder om å ta hånd om mer hånd-
gripelige ting, som den løpende kate-

(Forts. s. 23)

I Sverige må vi overveie grundigere

Hvor viktig er legmannens rolle i kirkens liv i moderne tid? — St. Olav har spurt biskop Hubertus Brandenburg, Stockholm, og spørsmålet er ikke så lett å besvare. På sitt vis er selve problemstillingen ny i den katolske kirke sett på kirkens århundrelange historie, men at den er aktuell, er det sikkert ingen som vil betvile.

Biskop Brandenburg, det er veldig viktig at legmannen begynner å komme inn i kirkens liv og kirkens ledelse på mange måter. — Nå er det jo slik at man i Sverige ikke har legmannsråd eller pastorlråd. Hvordan mener De at legmannens rolle i det svenske bispedømme vil bli i fremtiden?

Biskop Brandenburg nøler ikke, men går rett på sak, idet han sier:

At Stockholm katolske Stift hittil ikke har hatt noe organ på stiftsnivå m.h.t. legmannens medarbeiderskap, beror på at man har forsøkt å over-

veie spørsmålet litt lengre og litt grundigere om hvordan man skal finne den beste løsning. — Nå har det kommet forslag om å danne et pastorlråd i stiftet og jeg tror at det er ganske bra for oss.

For forholdene her i Sverige er litt forskjellige fra de andre nordiske lands katolske bispedømmer.

Sverige er et meget stort landområde og bare ett bispedømme, og vi har en majoritet av innvandrere. Det er faktisk litt uvanlig å bygge opp et bispedømme på den måten.

Jeg håper at vi i fred og ro kan

få dannet et pastorlråd som i realiteten skal bestå av en majoritet av legmenn som representanter for våre menigheter og våre sproggrupper.

Jeg personlig synes bedre om et pastorlråd enn et legmannsråd, idet jeg tror vi behøver et samarbeidsorgan mellom biskop, prester, ordensfolk og legfolk.

Vi har allerede noen organer for legmannsarbeidet på det administrative område, frem for alt i økonomiske spørsmål. Vi har nemlig dannet en stiftelse i fjor: «Den Romersk Katolske Kyrkan i Sverige», som er juridisk ansvarlig «person» for bispedømmets virksomhet.

Når vi i går her i Kungälv ble fortalt om at bispedømmet København allerede på attenhundretallet hadde dannet noen stiftelser som omtrent svarer til det samme som den stiftelse vi dannet i fjor, så var det for meg fint å se at det antagelig var en mulighet som allerede fungerte bra i Danmark på attenhundretallet.

Stiftelsens styre her hos oss består av seks legmenn som alle er fagmenn på det administrative og økonomiske felt. — . .

Nå er det hovedsakelig på det administrative område man taler om pastorlråd og legmannsrådgivning. Men på det direkte pastorale område ser fremtiden nok så svart ut innenfor den katolske kirke, ikke minst i Norden.

Kunne man for eksempel tenke seg en gang, kanskje om ti år, å la legmenn komme med i det mer teologiske og den mer direkte pastorale tjeneste? —

Biskopen smiler optimistisk:

Det håper jeg. Den administrative hjelp fra legmannens side er meget verdifull og nødvendig som avlastning for prester og ordensfolk. Men legmenns arbeiderskap på det direkte pastorale område mener jeg er meget viktigere og meget mer verdifullt enn at de sitter på de administrative poster. —

Vi har allerede i flere av våre menigheter for eksempel noen legmenn som arbeider som kateketer, og det

er en glede for meg at det frem for alt er ungdom og yngre voksne som melder seg til tjeneste som kateketer eller ungdomsledere. Jeg tror det er meget verdifullt for barn og unge at de har et eksempel i at unge mennesker engasjerer seg som kirkenes medarbeidere og som kjenner seg ansvarlig for disse saker. Jeg tror avgjort at dette er meget verdifullt og jeg håper at vi kan fortsette med å utvide disse aktiviteter.

På vårt riksmøte sist sommer har man foreslått et program for utdanning av leg-kateketer og vi holder på å forberede slike muligheter.

Nå har De vært biskop i Sverige i henved tre år og De har tidligere vært hjelpebiskop i Tyskland. Mener De at De innenfor disse tre år har savnet en eller annen form for legmannshjelp på de administrative plan?

Først hadde jeg det inntrykk. Jeg har observert at noen sokneprester har sittet og syslet med bokføring og regnskaper selv, og det er feil! Det er ikke prestens oppgave! Her bør han ha hjelp av en kyndig bokholder som setter opp de forskjellige regnskaper og budsjetter og hjelper med administrasjonen.

På bispedømmeplan har vi nå dannet styre for denne stiftelse som jeg talte om før og for meg er dette en meget verdifull støtte.

Med hensyn til den rent pastorale side av saken fantes det allerede legmenn som medarbeidere f. eks. i forskjellige katolske foreninger og i Riksförbundet Sveriges Unge Katolikker. I flere menigheter har det vært kateketer f. eks. som gruppeledere for konfirmantgruppene. Det fantes allerede og dette medarbeiderskap fra legmanns side kjenner jeg fra den nordstyske diaspora, og noe av det har blitt utviklet allerede før det annet vatikankonsil og i sterkere grad etter, og jeg tror at dette vil bli en styrke for kirkenes fremtid.

Nå er det slik at den katolske kirken ikke er demokratisk og kanskje aldri blir det. Men de fleste legmannsorganisasjonene er jo dannet på demokratisk måte. Hvordan kan man engang i fremtiden unngå en konflikt mellom disse to vesensforskjellige prinsipper?

Ja, det er jo fare for at det oppstår

en eller annen form for konflikt, det må jeg si. Jeg tror at demokrati er et utmerket mønster for samarbeide på samfunnsmessig plan. Men kirken er ikke i alle henseender som stat og kommune. Kirken er noe annet, og derfor kan man ikke anvende demokrati på alle områder. Hvis man har frie foreninger innen kirken, så kan man utbygge dem etter demokratisk mønster, det er intet problem. Men hvis man tenker på en organisasjon på bispedømmeplan, så må man ta hensyn til at et bispedømme i den katolske kirken er noe annet enn for eksempel en delstat eller en provins.

Derfor gjelder kirkens prinsipper for utbyggingen av et bispedømme og ikke statens grunnprinsipper. Å innføre det demokratiske spill i kirken er selvfølgelig på sitt vis mulig, fremfor alt med hensyn til de administrative spørsmål. Men ifølge kirkens oppgave og de grunntrekk den katolske kirke har, og som Herren selv har gitt, er det slik at i kirken finnes et sakramentalt embede som har hovedansvaret. Og de som har et slikt embede, de kan ikke se bort fra dette ansvar. De kan ikke bare overdra ansvaret til en majoritet som er dannet på demokratiske premisser. Det er simpelthen ikke mulig på alle plan i kirken. Vi må selvfølgelig forsøke å innføre demokratiske spilleregler på det kirkelige område, men ikke slik at kirkens oppdrag og måte å funksjonere på, hvis grunnvoll ble lagt i ur-kirken, undergraves.

Et meget persoulig spørsmål:

De kommer fra Tyskland. Hvordan er det å være tysk biskop i Sverige?

Biskop Brandenburg ler høyt:

Det er ikke helt enkelt! — Fordi det simpelthen ikke er helt det samme å arbeide som biskop i Tyskland som i Sverige! —

Nå var jeg heldig, idet jeg var biskop i en del av Nord-Tyskland, d.v.s. i et område som er preget av en minoritetssituasjon. Men kirken er nesten konsolidert i Nord-Tyskland også i diaspora-områdene, og det kan man ikke helt si i Sverige.

Antallet katolikker har økt kraftig

i Sverige etter annen verdenskrig. Fra ca. 7000 til omkring 100 000. Så kirkens situasjon er ikke blitt helt konsolidert og har ikke funnet sitt leie tilstrekkelig.

Jeg ser det derfor som min oppgave fremfor alt å dra omsorg for at våre menigheter blir konsolidert på den måten at de forskjellige grupper blir integrert. Det er meget vanskelig, men det er også en oppgave, hvor kirken viser at den har åndelig kraft i seg til å ta imot forskjellige slags mennesker i et levende fellesskap i hvilket hver og en har sin plass, oppgaver og rett, det være seg som kroater, slovenere eller polakk, eller hvem de nå er. Som en del av kirkens og menighetens fellesskap her i landet.

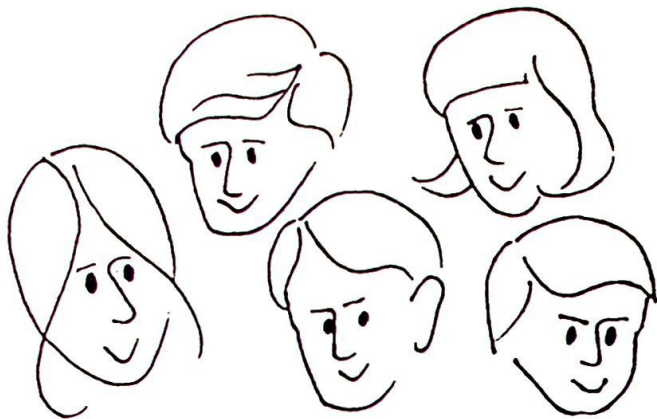
— — —

Problemerne er mange her i Norden, ikke minst når det gjelder utdanning og kommunikasjonssektoren, og det må innrømmes at forholdene innenfor de enkelte bispedømmer kan komme til å gjøre problemene større, hvis man ikke har noenlunde ens kommunikasjonskanaler.

Når det f. eks. ikke finnes noen legmannsrepresentasjon i Sverige på samme måte som i Norge og Danmark, er det problemer som helt enkelt ikke kan løses. Det gjelder ikke minst utdanningsområdet. Voksenopplæringen og utdanningen av diakoner o.s.v. Det er jo tross alt utdanningen som det er vanskelig fullt ut å gjennomføre i Norden. Våre bispedømmer er for små til den slags. —

Vi er hver for oss neppe større enn en stor katolsk menighet på kontinentet. Man må derfor ofte sende folk til Tyskland eller andre steder, og der får de utdanning ut fra en majoritetssituasjon. Hvis nå de nordiske land på flere måter kunne stå mer samlet om slike oppgaver, når det gjelder legmannsarbeidet og komme med felles utdanningstilbud på forskjellige felter, ville meget kanskje være vunnet.

Biskopen svarer hertil at han har fulgt utviklingen i Tyskland etter krigen meget nøye. Der har det skjedd en hel del oppsiktsvekkende ting på dette område, idet det er flere kirkelige stillinger som har gått over til legfolk, så man på fle-

re områder direkte kan tale om kirkelige legmannsyrker, i ordets virkelige forstand. Det er bare det, at det neppe vil være gjennomførlig i de nordiske bispedømmer fordi man helt ikke har de økonomiske forutsetninger for å kunne gjøre slikt. —

Man har altfor begrensede finansressurser. Vi har her i Norden ikke muligheter engang til å ansette noen få legmenn. For man kommer ikke utenom, at skal man ansette legfolk i yrkesbetingede stillinger, så får man også sosialt ansvar for dem og deres familier, og det må man skaffe forutsetninger for først. Det er blitt gjort i to tilfeller i Stockholms katolske bispedømme, men den eneste grunn til at det lar seg gjennomføre er at det står sterke finansielle krefter i Tyskland bak prosjektet.

Med hensyn til å sette et internordisk samarbeide igang på legmannsbasis, ville det selvfølgelig være det beste, fortsetter biskop Brandenburg, men det er ikke så enkelt. Avstandene er store her i Norden, og hver gang det skal reises til et eller annet sted, så koster det en masse penger. Hvis man for eksempel bare tenker på Finland eller Island. —

Men det er i hvert fall verdifullt om man for eksempel som ved denne leilig-

het i Nordisk Akademi kan utveksle tanker og erfaringer og ideer. Biskopen mener at det er fare for at Norden på flere områder kommer til å isolere seg selv og *det* bør motarbeides! —

Det er vel egentlig det som er det sentrale i hele den diasporasituasjon Nordens katolikker befinner seg i. Som det ofte pekes på fra legmannshold, så er det jo på mange måter umulig å få en fornuftig informasjon frem. Hvor skal man f. eks. henvende seg når man skal informere ungdommen om visse leirtilbud o.s.v. Hvem skal bringe informasjonen videre ad allerede bestående kanaler, slik at det ikke koster ekstra å få denne informasjonen frem? — Det er jo på den måte man kan tale om en manglende informasjon av informasjonen.

Biskop Brandenburg mener her at vi faktisk har en del organer som kan bringe diverse informasjon på forsvarlig måte. Det er tidsskrifter på katolsk grunn, organisasjoner som SUK og Svenska Katolikers Studieförbund m. v. Hvis man danner et svensk pastorallråd kan det jo være at dette kan bli et forbindelsesorgan

de nordiske bispedømmer imellom.

Det er neppe tvil om at problemet omkring den katolske legmanns plass i den moderne katolske kirke er rikt nyansert. Det er alltid interessant å høre hva man mener om den slags problemer på bispeplan, og ikke minst i andre bispedømmer. Erfaringene kan være ulike på samme måte som de lokale forhold kan innvirke på virkeliggjørelsen av idealene. På den annen side må man også innrømme, og det er en gammel erfaring, at der hvor Nordens folk står samlet, der kan det skje mirakler. Det kan skje blant legmenn såvel som blant katolske biskoper.

Svend Aage Rasmussen

AFRIKANSK KIRKELEDER SIER VESTLIG MISJON FORDREIER AFRIKANSK VIRKELIGHET

Oslo (KIT): Den nye lederen for Den all-afrikanske kirkekonferanse (AACC), den gassiske presten Maxime Rafransoa, sa nylig at konservative (evangelikale) kirker i USA bevisst fordreier virkeligheten når de fremstiller sitt misjonsarbeid i Afrika som et bolverk mot islam og kommunisme. Generalsekretæren i det felles organet for de kristne kirkene i Afrika sa dette da han kom tilbake til Nairobi etter et besøk i USA.

«Det vanlige inntrykket som skapes er at de evangelikale kirkene har svært bred støtte sammenlignet med andre kristne kirker», sa pastor Rafransoa. Mens virkeligheten, i følge Rafransoa, er at den evangelikale bevegelsen vokser ved å trekke til seg folk som allerede er medlemmer av andre kristne kirker i stedet for å bryte nytt land blant dem som ikke har hørt det kristne budskapet. «Det er der de bør arbeide, i stedet for å skape spenninger og splittelser innen andre kirker», sa Maäime Rafransoa.

AACC-lederen mente truselen fra islam og kommunisme er et knep og ikke noen beskrivelse av afrikansk virkelighet. Han mente kirkene i USA har en svært viktig rolle å spille når det gjelder å påvirke USAs politikk i

VIKTIG MELDING FRA UNGDOMSFRONTEN

«NY Giv - 81» er en aksjon som Unge Norske Katolikkers Forbund har satt igang for å realisere idéene fra Ungdomsseminaret 1980. En viktig del av aksjonen er medlemsverving. I Oslo er målet å få 750 betalende medlemmer i alderen 7 - 25 år i 1981. Det regnes med årskontingent på kr. 5,—. Dette blir en kjempejobb for Ungdomslaget, men vil forhåpentligvis føre til oppgang for ungdomsarbeidet, både kvantitativt og kvalitativt.

Nye former for aktiviteter er allerede på trappene, bl. a. barnegruppe og «Unge Voksne» gruppe. Fyldig informasjon om NY Giv-aksjonen vil bli sendt til alle unge i den aktuelle alder, men vi vil benytte denne anledningen til å oppfordre alle i menigheten, og særlig foreldre, til å støtte opp om aksjonen. En slik støtte kan gis bl. a. ved å ta på seg lederoppgaver, og ved å sette alt inn på å motivere ungdom til å melde seg inn i ungdomslaget og delta i aktivitetene. Hvis vi lykkes med «NY GIV»-aksjonen, vil det føre til en ny giv for kirken i lang tid framover.

OSLO KATOLSKE UNGDOMSLAG: Ørnulf Andreassen /formann —
Petter Bruce/ungdomsassistent.

En av de store i vårt land har gått bort. Pastor dr. theol. Jan van der Burg er ikke mere. Han var en av dem som var med til å forme den katolske kirke i Norge, og vi husker ham som den dyktige prest og sjelesørger, men fremfor alt som den fremragende teolog, forfatter og apologet.

Det har vært stille om dr. van der Burg i de senere år. Tiden endrer seg, men det evige og det sanne består. Pastor v. d. Burg kan ikke glemmes av norske katolikker, og frem for alt ikke av konvertitter. Han var en mann som betød noe, for Gud som for mennesker. Han var en mann med særpreget mening, og en mann som forsto å kjempe for det han trodde på. —

Mange vil savne ham. St. Olav bringer her en av sine gamle medarbeidere en takk for en betydelig innsats i den katolske kirkes sak i Norge i dette århundre. RIP.

— — —
Vi bringer her biskop Grans innledningsord ved gravferden den 9. mars 1981 i Bergen og pastor dr. Alf Høgh's preken.

Afrika. Etter Rafransoas mening dekker påstanden om kommunisttruselen i Afrika over de egentlige årsakene til USAs engasjement, for eksempel i Sør-Afrika: Viktige mineraler og massive amerikanske investeringer.

Generalsekretær Maxime Rafransoa sa at kirkene i USA har et ansvar for å gi sine myndigheter informasjon om afrikansk virkelighet. Han viste her til den rollen personer og støttegrupper spiller i dette opplysningsarbeidet.

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstysforretning

TORNØGARDEN - BERGEN

REDAKSJONELT:

Påske

Når man sitter og funderer over hva man skal skrive i en leder i St. Olav, så kommer det mange tanker. En rekke episoder, erindringer, funderinger og kommentarer til diverse begivenheter i tid og rom strømmer forbi som en filmstrimmel.

Så spør man seg selv: javel, men hva betyr nå dette for den som skal lese det? — For noen betyr det slett ikke noe, det er helt klart. Men for noen? Ja, la oss i det minste håpe at en redaksjonell artikkel har bud til noen av leserne. —

Blant de tanker som kommer i en slik stund er det en som sier: ja, det kan i hvert fall bare komme til å bety noe, hvis den informasjon som bringes gjennom en slik artikkel i det minste er en smule livsbekreftende. — Det er nok så. —

Jo, men er det vi her i St. Olav driver med, er det i det hele tatt livsbekreftende? — Det kommer jo svært an på, fra hvilken side man ser det. Hvis man oppfatter vårt arbeide som et uttrykk for en eller annen form for evangelisk forkynnelse, så både må og skal det være livsbekreftende, ellers har det intet med hverken Evangelium eller kristendom å gjøre. For den innerste kjerne av vår virksomhet er nemlig budskapet om livet.

Her omkring påsketider kjenner man det i særdeleshet på sin kropp. Og tar man utgangspunkt i for eksempel budskapet, så slår det en at nettopp de to påskeberetninger som vi har i vår bibel, jo i aller høyeste grad er budskap til mennesker om livet. Det er budskapet om at alt det som er ondt og menneskelig fordervelig er noe som mennesker i kraft av at de er mennesker kan gå forbi, men de kan ikke gjøre det alene. Menneskelivets historie har vist oss at vi er altfor små til å gjøre tingene selv.

Men det å være menneske er også å si ja eller nei, det er evnen til å skjelne, det er evnen til å gå forbi det som ikke er livsbekreftende, å gå forbi det som ødelegger og river livet ned.

Men det er også noe annet. Det er evnen til å håpe og ikke minst å kunne tro og ha fortrosthing til det livsbekreftende i tilværelsen. Her er det oppstandelsen kommer inn i bildet. Oppstandelsen er ikke alene en forbigang, den er et bevis på at det som er godt til enhver tid vil seire. Døden er en ytterst håndgripelig sak. Den er noe et hvert menneske stifter bekjentskap med, og det er sikkert den tilstand hvor de fleste kommer til å oppleve at de er aller mest alene. Den tilstand er nok den mest fornedrende i menneskelivet og vel den minst livsbekreftende. Der er det vel bare å peke på at det største under i hele den menneskelige historie skjedde i det øyeblikk da Gud overvant døden og gjorde den ensomste og mest fornedrende tilstand i menneskelivet til noe av det mest livsbekreftende: han oppsto fra de døde!

GLEDELIG PÅSKE!

Svend Aage Rasmussen

APNINGSORD VED REQUIEM-
MESSEN FOR PASTOR
VAN DER BURG

Kjære sørgeskare,

En tro Herrens tjener er gått bort. Ennu en stakket stund vil hans jordiske levninger være blant oss før legemet senkes i jorden for å bli ett med den.

Pastor Jan van der Burgs personlighet og profil var så kjent og markant at det synes overflødig her med noen ytterligere presentasjon. Bare noen korte fakta:

Pastor Jan v. d. Burg var født 3. april 1898 i Nederland, studerte ved Propagandakollegiet i Roma hvor han ble ordinert til prest julaften 1923. I september året etter kom han til Kristiania og ble som snarest utnevnt til kapellan ved St. Hallvard Kirke i Urtegaten i Oslo, der han ble sogneprest i 1928 etter Monsignore, senere biskop Offerdahl.

Allerede et halvt år senere var han å finne som sogneprest i Tromsø, en stilling han hadde til tre-delingen av landet fant sted i 1933. Etter å ha overvært innsettelsen av sin etterfølger tilhørende Den Hellige Families Kongregasjon, vikarierte han et stykke tid i Porsgrunn og ble så utnevnt til sogneprest i Stavanger, der han i en årrekke utfoldet en betydelig aktivitet både som sjelesørger, byggherre og ikke minst som forfatter.

I 1957 ble han så sogneprest i Arendal, en stilling han innehadde til han ifølge norsk lov måtte slutte som menighetsforstander ved oppfylte 75 år. De siste nærmere 8 år har han da levet og virket — det må være sagt — som emeritus på Marias Minde der han uventet ble rammet av døden i søstrenes kapell kort før han skulle feire den hellige messe. Et liv, som alle vet, helt viet Herren og hans Kirke.

Vi er samlet her for å ta et siste farvel med denne tro Guds tjener. Det er godt at så mange kolleger har villet vise ham denne siste ære. Særlig gleder vi oss over at hans gjenvende bror, selv prest, har kunnet komme og delta i denne requiemmesse.

En av pastor v. d. Burgs venner blant vårt presteskap, faktisk den som tok imot ham ved ankomsten til landet i 1924, pastor Alf Høgh, vil holde minneprekenen.

Jeg lyser fred over pastor v. d. Burgs minne; han vil lenge bli husket blant oss.

En mann uten svik

Jesus sa: «Se, det er en sann israelitt, en mann uten svik.» Johs. 1, 47 — «Jeg ser på de trofaste i landet, de skal bo hos meg.» Sl. 101, 6.

En større ros enn den Natanael fikk av Jesus, kan ikke et menneske få, for å være uten svik, er å være tro både mot seg selv og andre, å være sann i all sin ferd. *Det er å ferdes for Guds åsyn i troskap.* 1. konge bok, 2, 4.

Da skal etter Guds løfte gjennom salmisten, «nåde og sannhet møte hverandre. Troskap gro av jorden, rettferd se ned fra himmelen». Sl. 85, 11-12.

Om pastor van der Burg, som vi nå skal følge til hans siste, jordiske hvilested, kan det i sannhet sies at han var en mann uten svik. Han var prest og ikke annet enn prest, fullt ut. Han hadde sine meningers mot, og sto urokkelig fast på det han mente var rett og riktig, både i skrift og tale.

Ingen kunne rokke ved hans overbevisning. Van der Burg viste alltid troskap i sin prestegjerning. Jeg har kjent ham fra han som ung prest i 1924, kom til Norge, og selv om jeg var uenig med ham i mangt og meget, næret jeg den største aktelse og vennskap for ham. Med ham er det ikke bare en prest som går bort, det er en hel generasjon, for han er den siste av dem som var prester her i 1925.

Han fikk sin første oppgave som kapellan hos mgr. Offerdahl i St. Hallvard. Det varte ikke lenge før han, etter frelserens ord, søkte lammet som var kommet bort. Mange som i årevis hadde vært borte fra kirken, hele familier, fant gjennom ham tilbake til kirken og katolsk skole. — Ikke lenge etter ble han sogneprest i Tromsø. Der bygget han en skole. Deretter kom v. d. Burg til Stavanger, og her fikk han sine beste arbeidsår med flittig foredragsvirksomhet og som forfatter av teologiske

skrifter. Det siste fortsatte han med helt til sin død.

Vi kan mene hva vi vil om denne virksomheten, men faktum er, at mange ble ført til kirken gjennom hans bøker her hjemme, men enda flere i Danmark, hvor skriftene ble mere solgt enn her. Sin siste menighet hadde v. d. Burg i Arendal, fremdeles aktiv trass i fremskreden alder.

Sitt otium fikk han på Marias Minne som rektor for søstrene. Stille som han levet, gikk han inn i evigheten.

En lang arbeidsdag har nådd sin slutt, en arbeidsdag levet i troskap mot prestevigslen, en arbeidsdag som nok får del i Guds løfte gjennom salmisten: «Jeg ser på de trofaste i landet, de skal få bo hos meg.»

Pastor v. d. Burg var også trofast i forholdet til confratres. Lange reiser hindret ham ikke i å søke samvær med dem, selv opp i eldre dager, og han var gjestfri.

Alle er vi et produkt av miljø og oppdragelse, alle har vi våre svakheter, alle har vi våre gode sider. Vi trenger alle til forbønn både i liv og død, for bønnen slutter ikke ved graven. Bønnen stiger opp til Gud og drar Guds nåde ned.

Det er ikke lett for dem som har vært aktive hele sitt liv å bli eldre. Ensomheten melder seg, følelsen av å være overflødig. Det kan bli en tung byrde å bære, særlig når evnen til tilpasning blir mindre. Men engang var de aktive, det bør vi ikke glemme. De utrettet noe, og var hver for seg personligheter, på godt og mindre godt. Men de var trofaste mot sitt kall, eide effervilje i en tid som var adskillig vanskeligere enn nå, og de hadde sensus catholicus.

Pastor van der Burg var en av disse. Derfor kan vi trygt si i våre bønner for ham: «Du gode og tro tjener, gå inn til din Herres glede.» — Gud glede deg i din himmel!

Amen.

Facts om de ortodokse

Alle de ortodokse kirker er selvstyrte, hvert enkelt patriarkat er selvstendig. Det er likevel en tradisjon at Konstantinopels (Istanbul) patriarkat av de øvrige anerkjennes som det primære: Den gresk-ortodokse kirkes patriarkat. Årsaken til dette finnes i historien. Konstantinopels patriarkat tilhørte Det bysantinske keiserdømme, og dette var en tid verdens mektigste. Men etterhvert har den tyrkiske stat ribbet patriarkatet for alt som utgjorde dets styrke. Så sent som i fjor kom nye lover og vanskeliggjorde ytterligere det religiøse skolearbeide med så høye skatter at de ikke greier å betale dem og må innstille.

På alle områder møter Kirken vanskeligheter, men den gir ikke opp og protesterer stadig. Og i løpet av de siste 50 år har patriarkatet med sete i Istanbul og forøvrig Den greske kirke på ny fått en betydning i verdensmålestokk.

For vel 900 år siden kom de første tyrkere og slo seg ned ved Bosporus, og de ga senere navnet Tyrkia til området. De var muslimer, men det ble innledet fredelige forhold mellom innvandrerne og det bysantinsk-kristne patriarkat.

Det varte imidlertid ikke lenge, de kristne fikk det vanskeligere og den praktfulle kirken St. Sofia ble omdannet til moské.

Så kom en periode da det tyrkiske rike — etter å ha lagt diverse land under seg — begynte å gå i oppløsning og ettersom de enkelte land løsrev seg, fulgte kirken i landet de sivile myndigheters eksempel og skilte seg fra patriarkatet i moderlandet.

Slik oppsto de selvstendige og selvstyrte ortodokse kirker som ikke anerkjente noen autoritet utenfra. Først

kom Grekenland (1833), og videre Romania (1865), Bulgaria (1870 og 1953), Serbia (1879), Kreta (1900). Russland hadde erklært seg selvstendig fra 1589.

I 1927 var det bare igjen 156 000 gresk-ortodokse på det tyrkiske område, og i 1950 skal det ha vært bare 48 000. I dag er antallet redusert til 8000, alle bosatt i Istanbul. I resten av Tyrkiet er det ingen.

GJENOPPLIVELSE UTENOM TYRKIA

Den gresk-ortodokse kirkes institusjoner i Tyrkia er nå så redusert at patriarken Dimitros i 1978 talte om en veritabel korsfestelse for Kirken. Men han tilføyet at gjenoppstandelsen ville følge, slik Kristus oppsto igjen. Og dette har allerede begynt

utenom Tyrkias grenser: I de siste femti år har den gresk-ortodokse kirke fått oppleve en betydelig utvidelse i Europa og resten av verden.

Det er i Tyskland det i dag er flest gresk-ortodokse når det gjelder europeiske land. Der ble det opprettet et bispedømme eller en metropol i 1963 som i dag omfatter 350 000 personer, og hvis sentrum er i Bonn.

En katedral ble innviet der i juni 1978, og andre kirker finnes i Stuttgart, Vest-Berlin, Bielefeld, Hamburg, Hannover, Dortmund, Frankfurt og enda noen flere.

50 prester tjenestegjør ved disse kirker under ledelse av metropoliten Irenaios som har to hjelpebisper.

Også Østerrike har et ortodoks bispedømme, men mindre betydelig.

I Nord-Europa utgjør de skandinaviske land unntatt Finland et bispedømme siden 1969. Hovedsetet er i Stockholm hvor katedralen St. Georg ble innviet i 1978, en annen kirke, St. Paul, ble åpnet i Uppsala i 1976. (I Norge har de ortodoks-kristne et rom i Majorstuen kirke for sine gudstjenester. Oversetterens anm.)

Bispedømmet ledes av metropoliten Paul Menevisoglu og har ca. 2000 medlemmer av forskjellige nasjonaliteter.

Kirken i Finland var underlagt patriarkatet i Moskva inntil 1919. Samtidig med Finlands politiske selvstendighet erklærte den lokale kirken seg også selvstendig. Fra 1971 danner den et erkebispedømme med to metropoliter og ca. 60 000 medlemmer, nesten bare innfødte.

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Aller lengst i nord eksisterer det siden 400 år tilbake et lite samfunn kalt skoltesamer. Det ble i sin tid konvertert av St. Tryphon, som også grunnla et kloster i Petsamo-området. Et lite ortodoks kapell finnes fremdeles i Finnmark, nær den russiske grense.

På De Britiske Øyer er det over seksti menigheter, og bare i året 1975 kom det syv nye gresk-ortodokse kirker der. Angående forbindelsene med Den anglikanske kirke kan bemerkes at denne er gått tilbake på bestemmelsen om å ordinere kvinnelige prester. Det skyldes for en stor del den gresk-ortodokse erkebiskop Athenagoras av Stor-Britannia som har fremhevet at denne bestemmelse ville være en vesentlig hindring for de økumeniske forbindelser.

For å vende tilbake til det kontinentale Europa, så er det metropoler i Belgia, Holland, Frankrike hvortil er knyttet menigheter i Spania og

Portugal. I Italia ledes de relativt få ortodokse av mgr. Georges av Siracusa. Syd-Italia het jo i oldtiden Det store grekenland, og de fleste gresk-ortodokse befinner seg fremdeles i dette område.

De gresk-ortodokse i Europa i dag er ikke bare religiøst aktive, men driver også en betydelig kulturell virksomhet. Ved Genève-sjøen i Sveits er det åpnet et sentrum for studier etc., og det er et økumenisk møtested hvor ortodokse, katolikker, protestanter, anglikanere etc. finner hverandre.

TO MILLIONER ORTODOKSE AMERIKANERE

I Amerika ble den gresk-ortodokse kirke opprettet i 1919. Til å begynne med var der bare et enkelt bispedømme som omfattet både Nord- og Syd-Amerika. Så sent som i fjor ble dette enorme området delt opp i ni bispedømmer, syv i De forente stater, et

i Canada og et i Syd-Amerika. Senteret er New York erkebispedømme hvor Mgr. Yakovos har residert de siste tyve år.

De gresk-ortodokse i Amerika representerer utvilsomt den viktigste del av den greske diasporakirke, bare det store antallet tilsier det: over to millioner. Det må tilføyes at antallet stadig stiger, og dessuten har dette kirkesamfunn en betydelig innflytelse på de ortodokse kirkene i Europa som består av russere, ukrainere, arabere etc. Også disse omfatter to og en halv millioner troende.

Den gresk-ortodokse kirke er videre nærværende i Australia, i New Zealand og i flere land i Afrika.

Hvis man ser på hele jordkloden er det følgelig ikke overdrevet å tale om gjenopplivelse eller gjenoppstandelse. Den gresk-ortodokse diaspora er en styrke for patriarkatet Konstantinopel (Istanbul), og øker dets autoritet og moralske innflytelse over hele den ortodokse kirke.

I. C. I.

LOVENDE UTVIKLING FOR TILNÆRMING MELLOM KIRKER I ENGLAND

London (CT/NØP) Et dokument som er fremlagt på den Anglikanske kirkens generalsynode med forslag om større enhet mellom anglikanerne og de fire engelske frikirkene: Metodistkirken, Brødremenigheten, Den forenede reformerte Kirke og Kristi kirke er blitt overraskende godt mottatt.

Forslaget er meget omfattende, og det er godt håp om at hovedpunktene i forslaget vil bli vedtatt i løpet av synoden.

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

Spesialforretningen i
RUSTFRITT STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

Den ortodokse kvinne vedkjenner seg å være en fullstendig del av Kirken

Av Elizabeth Behr-Sigel, ortodoks filosof og teolog og lærer ved Det økumeniske institutt i Paris.

De store religionssamfunn blir nå interpellert av kvinnebevegelsene, såvel innenfra som utenfra. Utenfra av de som beskylder de kristne for en åpenbar eller hyklet antifeminisme. Innenfra av de som ønsker at de troende slår følge med dem i deres søken etter en mening, et nytt liv, et nytt samfunn av frie menn og kvinner som tror at budskapet betrodd Kirken er det lys som alene kan opplyse deres skritt på en ny vei. Men dette må skje på betingelse av renselse, på betingelse av at Kirken blir gjenoppdaget under levningene av en mentalitet som er forblitt ubevisst hedensk.

TREENIGHETENS MYSTERIUM

Det er ikke selvsagt at kvinnes særegheter er forenlige med erkjennelsen av deres likeverdighet med mannen. I en verden som domineres av de maskuline valører, en ofte egoistisk herskelyst og konkurransementalitet, kan kvinnene komme til å fornekte deres dypeste vesen, det som gjør dem åpne for Åndens inspirasjon. Der engasjerer de en vesentlig dimensjon i menneskelivet. De menneskelige vitenskaper er i stand til å konstatere det som er, men er ute av stand til å forklare meningen, å orientere de menneskelige forhåpninger.

Ved å avsløre de antropologiske implikasjoner i Treenighetens mysterium, ville ikke en ortodoks teologi føre ut av blindgaten?

Svaret på «spørsmålene om mennesket» — om mannen og om kvinnen — ville kunne finnes ved å søke innover i Guds åpenbaring av én i tre distinkte personer av samme natur og likeverdige, forenet i følge en guddommelig orden.

Ingen underordnethet, men en evigvarende bevegelse i kjærlighet, generøsitet, oppofrelse, én Gud i tre personer som virker sammen i verden, men hver enkelt — Skaperen, Frelseren, Trøsteren — ifølge sin misjon

og på sin egen måte: tre-enig i det bilde som menneskeheten er skapt i, på samme tid én og mangfoldig, mann og kvinne, for å herske over jorden.. (Gen. 27/28).

Adskilt på grunn av synden finnes denne paradisiske enhet gjenopprettet i Kristus (Gal. 3-27/28), i Kirken som er hans legeme og hvor mannen og kvinnen er kalt til å fullbyrdes på hver sin måte, men den ene med den andre i gjensidig kjærlighet og i lengsel etter den tredje, Gud (Ef. 5-25/33), i det de sammen går fremover mot ham i tid og evighet.

Innerst inne i den geistlige samvittighet har det aldri holdt opp å lyse en dyp og åndelig intuisjon om mennesket skapt i Guds bilde med sin dobbelte polaritet feminin og maskulin. Dette blir uttrykt i ikonene

BEGRAVELSESBYRÅET
TS Jacobsen ^{o/s}
Ullevålsvn. 1
TELEFON * 20 79 05
Alltid telefonvakt
Vi kommer i konferanse
Ordner alt
Egen parkeringsplass

Déisis som representerer Johannes Døperen, «den voldsomme som bevinger sin voldsomhet for å forberede veien for Herren», og Jomfruen som ber, begge går fremover mot Kristus som er senteret, alfa og omega hvorfra alt kommer og hvortil alt løper sammen.

Denne situasjon kan delvis forklare fraværet av en feministbevegelse innenfor de tradisjonelle ortodokse kirker. Men den forklares også av en kirkelig samvittighet hvor kvinnen erkjenner å være en hel og fullstendig del av Guds folk. Kvinnens ansikt er synlig overalt i våre kirker og i våre hjem: Maria fra Nazarets ansikt, hun som i troens frie lydighet ble Guds Mor uten å holde opp å være en av oss.

PRESTENES HUSTRUER

Denne visjon forblir nok dessverre ofte et ubenyttet talent. Kirken har likevel opprettholdt den åndelige verdighet og betydning av ekteskapet og av prestenes ekteskap. Prestekonens betydning må understrekes, på en måte er det de to sammen som er i-

NYTT LUTHERSK - GRESK-ORTODOKS SENTER ÅPNET I TYSKLAND

Erlangen (LWI|NØP) Et nytt dokumentasjons-senter har sett dagens lys i Erlangen i Vest-Tyskland. Senteret er tilknyttet «Institutt for Østkirken historie og teologi» i Erlangen. Hensikten med dette senteret skal være å samle inn stoff fra samtaler mellom den lutherske og den gresk-ortodokse kirke fra hele verden. Herunder kommer også å samle inn materiale fra den gresk-ortodokse kirkes samtaler med andre kirkesamfunn.

For det andre er det meningen at det innsamlede materialet skal kunne danne grunnlag for selvstendig forskning omkring dette spørsmålet ved instituttet i Erlangen. Arbeidet med arkivet blir finansiert av det Lutherske Verdensforbund.

hendehavere av den prestelige karisme.

I dag konstaterer man at kvinnene får en stadig voksende plass i Kirkens liv. I Sovjetsamveldet er det en gruppe legfolk som er ansvarlig for menigheten vis a vis den sivile myndighet. En slik gruppe ledes ofte av en kvinne. Det er kvinnene, mødre og bestemødre, som har overført troen. I den ortodokse diaspora i Vest-Europa og Nord-Amerika blir det dannet brodersamfunn hvor ansvaret bæres likt av menn og kvinner.

Problemet med kvinners adgang til prestegjeringen er for tiden ikke tilspisset for de ortodokse kvinner. Liturgien er en felles oppgave for hele kommuniteten og hver enkelt deltar ifølge den gave, karisme, som er blitt ham/henne tildelt.

Legfolkets plass som kvinnen tilhører er forskjellig fra prestens, men den er ikke underordnet. Likevel er det nødvendig å studere problemet teologisk, og det tas sikte på å gjen-skape et kvinnelig diakonat.

Det eksisterte i Bysants helt til det 11. og 12. århundre, og gjeninnføres nå i Egypt i Den koptiske kirke. Men det som virkelig er nødvendig for alle, menn og kvinner, er å omvende seg til Evangeliet i dets enkelhet og radikalisme. Alene en slik konversjon kan omdanne våre kirker til slike steder for medlevelse som våre moderne byer trenger så sårt.

I. C. I.

Les

ORTODOKS TIDSSKRIFT

fås i St. Olav Bokhandel

Akersveien 5.

BYSANTINSKE KIRKESAMFUNN UNERT MED ROMA

Innenfor Den romersk-katolske kirke er det mange kirkesamfunn i Øst-Europa, i Asia, Afrika og i de større byer i Vest-Europa som benytter de samme riter i gudstjenestene som Den ortodokse kirke.

De kristne i disse samfunn anerkjenner paven som overhode, mens de ortodokskristne vel betrakter ham som en patriark. Dogmatisk er det svært liten forskjell mellom de to store kirkesamfunn, og de to respektive overhoder, patriarken i Istanbul og paven i Roma, møtes og samtaler i all vennskapelighet. En nærmere tilknytning til Den ortodokse kirke med dens skjønnne liturgi og dype fromhetsliv ville uten tvil være en berikelse for Den katolske kirke, og de fremskritt som gjøres på det økumeniske område må følges med stor interesse.

Indisk studiegruppe slår fast: TRANSCENDENTAL MEDITASJON ER HINDUISME

New Delhi (LWI/NØP): En studiegruppe i India støttet av det Lutherske Verdensforbund (LVF) hevder å ha funnet sikre bevis for at Transcendental Meditasjon (TM) er hinduistisk. Når TM-bevegelsen påstår at den ikke er religiøs, er dette en bevisst løgn brukt for å få innpass i offentlige institusjoner i Vesten. LVFs representant dr. Arne Sovik som deltok i gruppen, sier i rapporten fra studiegruppen at lederen av TM, Marahishi Ma-Mahesh Yogi nå er i India sammen med 3000 av sine tilhengere for å etablere bevegelsen der. I programmet til bevegelsen inngår det hinduistiske ritualer. Medarbeiderne til Yogi er observert ved tilbedelse av ild, fallossymboler og fotografier av Yogi selv.

En vestlig TM-disippel ble sitert i det indiske magasinet «Onlooker», hvor han uttalte at formålet med prosjektet er å fortrenge kristendommen, som han betrakter som en demonisk religion.

Blant studiegruppens tjue medlemmer, som kommer fra India, Europa og Amerika, finnes noen av de fremste kristne forskere på neo-hinduistiske bevegelser. Medlemmene brukte flere uker til å besøke en rekke ashamer og til å komme i kontakt med noen av de mest fremtredende guruene, spesielt de som er aktive i Europa og Amerika.

Dr. Johannes Aagaard fra Universitetet i Århus, som organiserte og ledet gruppen, uttalte at den almene oppfatningen av at religiøse sekter vokser og dør med sin åndelige grunnlegger eller leder, ikke er riktig. «Hare Krishna»-sekten som mistet sin leder i 1977, gjennomgår nå en reorganisering og ser ut til å være svært aktiv for tiden.

Strømmen av vestlige ungdommer til India som reiser for å følge en yogi ser ikke ut til å avta, sier pastor F. W. Haack fra München, som også er medlem av studiegruppen og er en ledende autoritet på forskningen om nye religiøse bevegelser. Han mener også at mange av disse ungdommene ser ut til å ende ødelagte både mentalt og fysisk.

ØKUMENISK STORMØTE I DANMARK TIL HØSTEN

Kirkene fra både Øst- og Vest-Europa samles på Løgum kloster i november

Geneve (EPS/NØP): Den andre større økumeniske konferanse med representanter fra alle større kristne konfesjoner både i Øst- og Vest-Europa, skal avholdes på Løgum kloster i Danmark til høsten.

Konferansen organiseres i fellesskap av Konferanse av Europeiske Kirker (KEK) og Rådet for Europeis-

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

ke Biskopers Konferanse (CEBC). Det første av slike felles økumeniske møter ble avholdt i Chantilly i Frankrike mai 1978.

Konferansen i Løgum kloster vil spesielt legge vekt på bønn og åndelig liv innen de forskjellige kristne tradisjoner. Man vil diskutere hvordan kirkene sammen kan spre sitt budskap om fred, forsoning og håp, og hvordan man praktisk kan tjene folk i Europa.

Detaljene om møtet, som finner sted 16.—20. november og skal ha 80 deltagere, ble nylig offentliggjort etter et møte i Beienrode, Vest-Tyskland, for den felles komitéen fra KEK og CEBC. Formenn for denne komitéen var pastor André Appel fra Strasbourg og erkebiskop av Westminster, kardinal Basil Hume.

FORSLAG OM SIKRING AV AREAL RUNDT KIRKER

Bergen (NØP) I Danmark har partiet Det radikale venstre lagt fram et forslag om å utvide fredningsloven, slik at myndighetene kan nekte at det blir reist nye bygg som vil skjemme kirkens omgivelser. For kirker som ligger utenfor byene skal det i en avstand på 300 meter ikke kunne oppføres bygg som rager mer enn 8 meter over kirken.

I fjorårets rapport «Status over den danske plante- og dyreverden» ble det pekt på at dansk natur stadig blir mer forurenset. Med forurensning menes også at miljøet ødelegges.

Fredningsbestemmelser for areal rundt kirker ble for første gang foreslått i begynnelsen av dette århundre, og økende bebygging har på nytt aktualisert saken. Gjennom en slik lov vil en hindre oppføring av store siloer o. a. i nærheten av kirkebygg. For å unngå store erstatningssøksmål, går forslaget inn for at staten ikke skal ha erstatningsansvar.

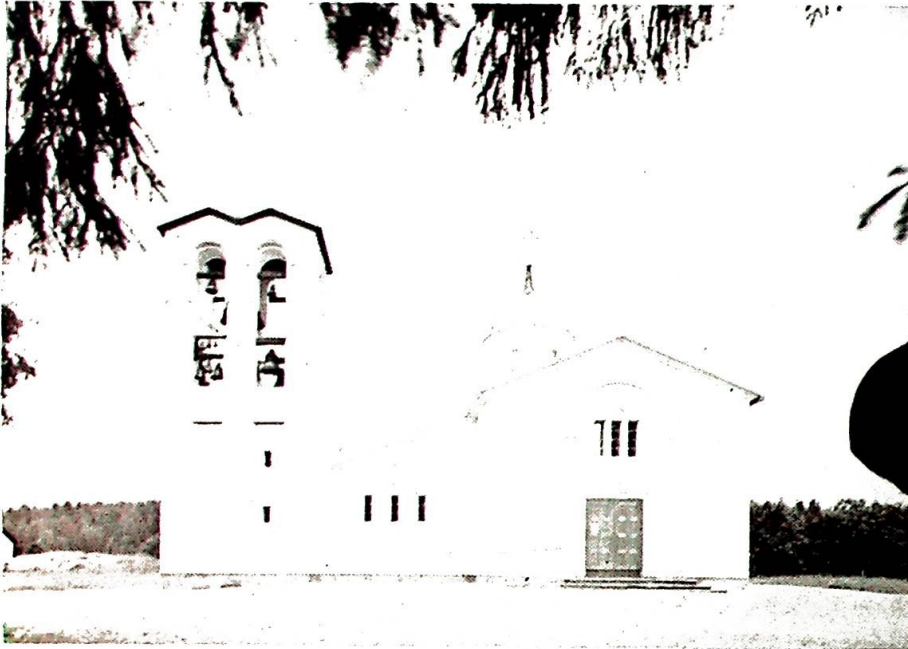
FORBIKRIKINGSAKTIESELSKAPET LIVSFORSIKRINGSELSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

La alt som ander prise Herren

Ortodoks lovprisningsmesse fra Finland

Omtalt og oversatt til norsk av Svein Åtland

Valamo kloster har hatt en uavbrutt tradisjon helt opp til vår tid. Rett nok har de utsatte trebygningene flere ganger blitt et bytte for flammene, og politiske omskiftninger har truet denne særegne kristne kulturen. Likevel er tradisjonen og liturgien båret videre gjennom et årtusen, helt opp til 1944 da Sovjet tok hele Karelen i besittelse ved krigsoppgjøret med Finland. Ved begynnelsen av første verdenskrig var det omlag 1200 munkere i klosteret, ved slutten av andre verdenskrig bare 200.

De aller fleste kristne i området, man regner 90 %, flyktet til Finland for å kunne verne om sin tro. Nær Kuopio, i et landskap som minner mye om det de forlot, har man opprettet «Nye Valamo» menighet og forsøkt å ta vare på de gamle skrifter og tradisjoner.

De har omsider maktet å bygge en kirke, og en gruppe unge etusiaster gjør en iherdig innsats for å synge de eldgamle messer med fornyet kraft.

Kristendommen er en del av disse menneskers livsform. Den liturgiske sang er preget av en varme og skjønnhet som vi knapt kjenner hos oss.

Også teksten er vakker. Jeg har i oversettelsen forsøkt å bevare messens preg av fortrolig tilbedelse. Under arbeidet har jeg sett for meg disse menneskene, som i det karrige land under polarsirkelen har viet sitt liv til kontemplasjon for å oppøve legemet til å vise lydighet mot ånden. De hellige er deres forbilder.

Et eiendommelig trekk bør nevnes: Presten synger på kirkeslavisk (som minner om bulgarsk), mens menigheten svarer på finsk. Dette er forøvrig typisk for ortodoksien at de gammeltestamentlige salmene blir mye brukt, og mange av bildene der-

Messen er en gammel moleben fra Valamo kloster. Dette klosteret ligger på en øy i innsjøen Ladoga, Karelen. I en gammel lærebok i religion fra tsar-Ruusland er ordet moleben forklart slik: «Det er en enkel gudstjeneste som forrettes under lokale omstendigheter, hvorved mennesker enten takker Gud, priser ham for hans nåde, eller ber derom.» På norsk må vi kalle det en kort lovprisningsmesse.

Kristendommen kom meget tidlig til Finland, både fra øst og fra vest. Her har den menighet som utgjorde Romas ytterste utpost, levd side om side ved den menighet som var Konstantinopels utpost, helt opp til vår tid. Kirkebygninger og gudstjenesteform taler sitt tydelige språk om det.

I følge legenden skal allerede apostelen Andreas ha forkynt evangeliet i det nåværende Karelen. Vi vet imidlertid med sikkerhet at patriarken Fotius av Konstantinopel i året 864 sendte en biskop til det russiske fyrstedømmes daværende hovedstad Kiev. Fra Kiev spredte kristendommen seg raskt ved misjonsvirksomhet over hele Russland, og klostertsamfunnet Valamo skal være grunnlagt på «øya i sjøen» av den hellige Sergius allerede før 960. Sergius, som tydeligvis

var gresk, etterfulgtes av den hellige German.

Disse to helgener regnes som den finske og karelske ortodoksiens apostler. Sankt German heter imidlertid på finsk Pyhä Hermanni, i min oversettelse kalt Herman. Denne eiendommelighet beror på at g-lyden ikke forekommer i genuint finske ord, og siden klosteret ligger på det Karelske nes som før i tiden var befolket av finske stammer, ble det altså en tilbedelse til Pyhä Hermanni.

fra. Flere steder kan man også oppdage en form for rim som vi kan kalle «meningsrim» eller «leddenes parallelisme». Det vil si at meningsinnholdet i én strofe rimer *logisk* på meningsinnholdet i neste strofe, slik at utsagnene forsterker hverandre ved gjentakelse eller kontrast.

Om Prokimenon: Dette er vers, vanligvis fra Salmene, som går forut for lesningen av evangelieteksten. Menigheten blir her alltid minnet om at dette er visdom, og oppfordres til å stå oppreist og være oppmerksomme.

Om språket: Jeg har valgt et språk som ligger nær opp til den nye bibeloversettelsen av 1978, men faller ikke alltid sammen med denne.

Sandnes, første minnedag for slavernes apostler SS. Kyrill og Metodius

14. februar 1981

Svein Atland

Moleben fra Velamo kloster

Prest:

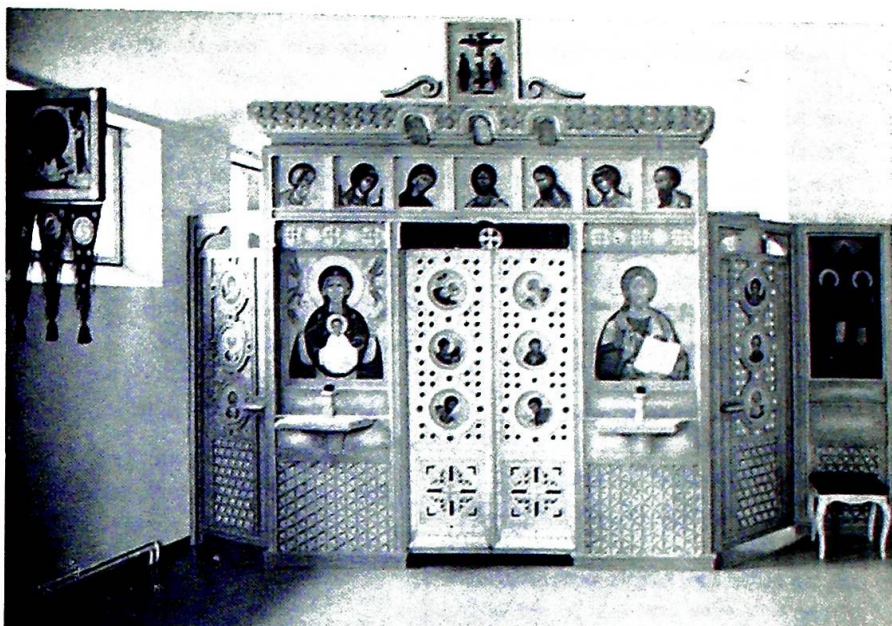
Velsignet være vår Gud,
nå og alltid og i evigheters evighet.

Kor:

Å, himmelske konge,
trøster, sannhets Ånd,
du som er allesteds nærværende
og oppfyller alt,
det godes skattkammer
og livets kilde:
Kom og ta bolig i oss.
rens oss fra all urenhet,
og frels våre sjeler,
du som er ene god!

Prest og kor:

Gud er Herren, gjort synlig for oss.
Velsignet være han som kommer
i Herrens navn!
Rett takken til Heren,
for han er nådig,
evig varer hans miskunn.
Alle folkeslag omringet meg,
men i Herrens navn drev jeg dem
tilbake.
Jeg skal ikke dø, men leve
og utrope Herrens gjerninger.

Ikonomos — Bildeveggen spiller en stor rolle i den ortodokse ritus.

Den steinen som bygningsmennene
vraket,
er nå blitt hjørnesteinen.
Dette er Herrens eget verk,
underfullt er det i våre øyne.

Kor:

Fortapte syndere som vi er,
la oss skynde oss til Guds Moder
og falle ned for henne i anger.
La oss rope fra sjelens dyp:
Ha medynk med oss og hjelp oss!
Skynd deg, for vi går under
i våre synders mangfoldighet.
La ikke dine tjenere bli skuffet
i troen,
for du er vårt eneste håp.
Ære være Faderen og Sønnen og
Den Hellige Ånd,
nå og alltid og i evigheters evighet.
Amen.

Å, hellige asketer,
dere forble tro til det ytterste
mot evangeliet
av kjærlighet til Kristus.
Dere regnet verden og alle dens
ting verdiløse,
så for dere fantes den ikke mer.
Dere valgte å leve på øya i sjøen
og kjempet energisk mot ond-
skapens knep.
Gjennom faste og våkenetter
oppøvde dere legemet
til å vise lydighet mot ånden.

Slik, fra den Allmektiges hånd
oppnådde dere seierens krone.
Og nå, velsignede fedre Sergius
og Herman,
som står framfor Den Hellige
Treenighet;
be om fred blant kristenfolket
og for alle sjelers frelse.

Prest og kor:

Helligste Guds Moder,
frels oss!
Helligste fedre Sergius og Herman,
be til Gud for oss!
Ære være Faderen og Sønnen og
Den Hellige Ånd,
nå og alltid og i evigheters evighet.

Kor:

Å, Guds Moder,
bevar dine tjenere fra fortvilelse,
for til deg i Herren
søker vi tilflukt,
som bak en uinntakelig mur
og til din forbønn.
Å, Guds Moder,
som menneskene priser,
se med medynk
på mitt legemes lidelser,
og helbred min sjels sykdom.
Be til Gud for oss,
hellige fedre Sergius og Herman,
for vi tar flittig tilflukt til dere,
snare hjelpere og talsmenn for
våre sjeler.

Prest og kor:

Visdom! Stå oppreist!

(Prokimenon:)

Jeg vil forkynne ditt navn
fra slekt til slekt.

Hør, datter, se hit
og vend øret til.

Dyrebar er de helliges død
i Herrens øyne.

La oss be til Herren:

Herre, forbarm deg over oss.

For du, vår Gud,

som bor blant helgenene,
er hellig,

og deg tilkjenner vi æren,

til Faderen, Sønnen og Den Hellige
Ånd,

nå og alltid og i evigheters evighet.
Amen.

La alt som ånder, prise Herren.

Pris himmelens Herre,

pris Ham i det høye!

Og forat vi skal bli verdige
til å høre det hellige evangelium,
la oss be til Heren:

Herre, forbarm deg over oss,

Herre, forbarm deg over oss,

Herre, forbarm deg over oss.

Visdom! Stå oppreist!

(Evangelielesning, Matt. XI, 27-30)

La oss høre det hellige evangelium.

Fred være med dere!

Og med din Ånd!

Æren er din, Herre, æren er din.

«Alt har min Far overgitt til
meg. Ingen kjenner Sønnen uten
Faderen; heller ikke kjenner
noen Faderen uten Sønnen og
den som Sønnen vil åpenbare
det for.

Kom til meg, alle dere som
strever og bærer tunge byrder,
så vil jeg gi dere hvile.

Ta mitt åk på dere og lær av
meg, for jeg er tålsom og ydmyk
av hjertet, og dere skal finne
hvile for deres sjeler.

For mitt åk er gagnlig, og min
byrde lett.»

Æren er din, Herre, æren er din.

Kor:

Ære være Faderen og Sønnen og
Den Hellige Ånd.

Gjennom forbønn fra de hellige
fedre Sergius og Herman,

du som er barmhjertig,
vask bort våre mangfoldige

synder,

nå og alltid og i evigheters evighet.

Gjennom forbønn fra Guds Moder,

du som er barmhjertig,

vask bort våre mangfoldige

synder,

nå og alltid og i evigheters evighet.

Miskunne deg, o Gud,

etter din store nåde,

vask i din gavmildhet bort

våre mangfoldige synder.

KANON (ode 9)

Sammen med englenes kor som

priser deg, rene jomfru,

vil vi som ved din hjelp er blitt
frelst,

bekjenne at du er den sanne Guds
Moder.

Helligste Guds Moder, hjelp oss.

Du har erfart gledens full-

kommenhet,

du har tilintetgjort syndens sorg.

Fyll mitt hjerte med glede!

Helligste Guds Moder, hjelp oss.

Bytt min skrøpeligheit med helse,

for jeg er svekket av udugelighet.

Måtte min sykdom bli byttet med

sunnhet,

måtte min maktesløshet bli byttet

med kraft!

FELLES KRISTEN TROSBEKJENNELSE I 2000?

OSLO (KIT): En av kommisjonene i Kirkenes Verdensråd vedtok nylig en teologisk arbeidsplan for 1980-årene som den håper skal føre til en felles kristen trosbekjennelse. Håpet er å tømme en foreløpig plattform ved å stadfeste graden av enighet som allerede finnes mellom kirkene. Dette skal så føre kirkene verden over sammen i et felles konsil, som vil være den eneste forsamlingen som kan ha myndighet til å formulere en ny bekjennelse av den apostoliske tro.

Det var på et møte i Annecy i Frankrike tidlig i januar at KV's kommisjon for tro og kirkeforfatning Faith and Order vedtok denne arbeidsplanen. Hovedpillarene i planen er en rekke uttalelser om dåpen, nattverden og preseteembetet som har blitt til gjennom års samtaler mellom representanter fra alle de kristne kirkene.

Den norske kirkes representant i denne kommisjonen er siden 1976 professor Ivar Asheim ved Menighetsfakultetet i Oslo. Han ledet forøvrig den teologiske avdelingen i Det Lutherske Verdensforbund i Geneve 1965 — 1970, og er nå en av de to lederne for den katolsk-lutherske samtalegruppen i Norge.

Lederen for KV's kommisjon for tro og kirkeforfatning den lutherske teologen William Lazareth fra USA, sier at når alle kirker har godtatt de uttalelsene om teologisk enhet som foreligger nå, «vil vi ha tatt et skritt det ikke finnes maken til i moderne mellomkirkelig historie».

Kirkene vil få disse dokumentene til uttalelse i løpet av neste år, når kommisjonen er ferdig med en siste

finpuss. I tillegg får kirkene en håndbok som skal forklare hva graden av mellomkirkelig enighet om dåpen, nattverden og presteembetet betyr for det jevne menighetsliv.

Kirkenes Verdensråds neste generalforsamling, i Vancouver i Canada høsten 1983, kommer til å ha dokumentene på dagsordenen, men uten å fatte formelle vedtak. Det er ventet at enkelte av kirkene vil ha gitt sine kommentarer innen 1984. Som eneste større kirkesamfunn som ikke er medlem av Kirkenes Verdensråd, deltar likevel Den romersk-katolske kirke i samtalen i Kommisjonen for tro og kirkeforfatning.

Kommisjonen ser også forbi det punktet der grensene mellom de kristne kirkene forsvinner, til hvilken identitet kirkene da vil få i «den universelle kirke». Her prøver kommisjonen å trekke klarere linjer fra teologien til de utfordringene som møter menneskeheten i dag: naturvern, energi, kløften mellom rik og fattig, generasjonsproblemer og den religiøse oppvåkningen som går over verden.

Første fase av dette er allerede i gang, i studiearbeidet «Samfunn mellom kvinner og menn i kirken». Her skal trådene samles under en stor internasjonal konferanse i Sheffield i England i juli i år. En arbeidsgruppe som Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke har nedsatt la i fjor frem sitt bidrag til dette arbeidet. Bidraget har blitt godt mottatt, og en norsk versjon er nå underveis. Det er ventet at Den norske kirke vil være representert med to personer på konferansen i Sheffield til sommeren.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs domkirke Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lord.: sond.: (eng)	14.00 9.30 19.00	— 11.00 —
St. Hallvard kirke, Frans'skanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
Vår Frue Villars kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
Grefsen kapell; Glads vei 23, tlf. 21 23 55		9.00	11.00
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	lord.: sond.:	18.30 8.00	— 11.00
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lord.: sond.:	19.00	11.00
Vår Frue Kirke, Helleveien	sond.:	9.30	
Florida kapell, Nygaardsgt. 124		19.00	
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	lord.: sond.:	13.00 8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Krstian V's pl. 1, tlf. 81 168		9.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 25 751	lord.: sond.:	18.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lord.: sond.:	18.00	11.00
LILLEHAMMER: Mariakirken, Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lord.: sond.:	18.00	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	sond.:	9.00	10.30
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	17.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lord.:	18.00	11.00
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35		19.00	10.45
Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.15	10.30
STAVANGER: St. Svitthuns kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lord.:	17.00	
Søndag kl. 18.00 dialogmesse på fransk.	sond.:	8.30 9.30	11.00
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: St. Olavs kapell Finne, tlf. 12 510			Efter avtale
TRONDHEIM: St. Olavs kirke Prinsensgt. 2a2 B'skopen og prestegården, tlf. 21 214		9.00	11.00
St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 35, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: St. Sanniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ALESUND: Vår Frue kirke, Norgesund, tlf. 37 558	lord.: sond.:	17.00 8.30	11.00
TROMSØ: Vår Frue kirke, Stor- gt. 94. Sogneprestens tlf. 84 277	lord.: sond.:	18.00	11.00
St. Elisabethsøstrene, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sond.:	8.00	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447		19.00	11.00
HARSTAD: St. Sanniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	lord.: sond.:	15.00	10.30
NARVIK: Kristi Kongekirken, Håreksgt. 82			18.30
SELFORS: Vår Frelzers kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			Efter avtale

GODE MULIGHETER FOR KIRKE- VEKST I KINA

Hong Kong (LWI/NØP) Pastor Arthur Wu, direktør for den koordinerende Kina-avdeling for de Lutherske kirker, mener at døren for evangeliet til Kina ikke lenger er lukket. Men han mener til forsiktighet og til å gå inn for å bruke de egnede kanaler for å ta opp kontakt med kirkene i Kina.

Med «egne» kanaler mener han først og fremst de kirkelige autoriteter. Det vil også være viktig å kirkeledere sender delegater for å besøke folkerepublikken Kina for å lære forholdene å kjenne og for å fremme gjensidig kontakt. Han mener også det bør være mulig å arrangere fellesmøter og sammenkomster med det for øye å utvikle en felles teologi, kirkeordning og en økumenisk holdning kirkene imellom.

RETTSSAK MOT NONNER I BRASIL

To nederlandske nonner, søster Tony van Haan og Marlene Burgers, er blitt stilt for retten i Paraiba i Brasil, anklaget for å ha oppfordret bønder til å overfalle et jordbrukskollektiv i Ale-gamar. De to søstre, som arbeider i erkebispedømmet Joan Pessao, risikerer å bli utvist fra landet.

AUGSBURG — ROMA OG PRESSEN

Frankfurt (LWI/NØP) Professor dr. Harding Meyer ved Institutt for økumenisk forskning i Strasbourg klager over at massemedia har gal innstilling til økumenikk. I en artikkel med overskrift «Augsburg, Roma og den tyske presse» forsvarer han den enighet som i løpet av de siste årene er oppnådd mellom evangelisk-lutherske og romersk katolske teologer i en del spørsmål.

Den lutherske teologen anklager pres-

Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

sen for hverken å ha registrert eller forstått betydningen av de fremskritt som er gjort i den mellomkirkelige dia-log.

Meyer understreker spesielt betydningen av at Roma har endret sitt syn på den Augsburgske trosbekjennelse. Han skriver at ingen annen enkelt hendelse i den katolsk-protestantiske dialog har fått en så positiv mottagelse som de felles anstrengelser for en ny vurdering av Augustana.

Likeledes legger han vekt på den interesse og sympati pave Johannes Paul II har vist for den lutherske kirkes grunnleggende trossetninger.

I artikkelen siterer Meyer et lydband-opptak fra Paris i fjor hvor paven uttalte: «Jeg følger nøye med i alt som sies om den Augsburgske bekjennelse. Jeg kan ikke selv forklare hvorfor jeg gjør dette. Det er noe inni meg som får meg til å følge med, som da Jesus sa til Peter „En annen vil lede deg”».

Meyer sier at paven i løpet av det siste året har trukket opp en helt ny linje for Romas holdning til luthersk teologi, noe pressen i det hele tatt ikke har registrert.

Når det gjelder massemedias innstilling til siste tids økumeniske utvikling, mener han at den er helt bakvendt. Er det bare de negative mellomkirkelige hendelser som er godt stoff, spør han, og er det gått så vidt at pressen ikke bryr seg om mellomkirkelig arbeid og totalt ignorerer den økumeniske bevegelse?

St. Paul skole i Bergen er en privat, katolsk grunnskole med en klasse på hvert trinn, 1 — 10. klasse.

Det vil bli ledig minst en oppsigelig stilling og to årsvikariat fra 01.08.81. To av stillingene vil få hovedtyngden av undervisningen tillagt barnetrinnet, men stillingene kan forøvrig bli tillagt undervisning både på barne- og ungdomstrinnet.

For stillingene gjelder lønns- og arbeidsvilkår etter de til enhver tid gjeldende lover, regulativer og bestemmelser.

Stillingene er innlemmet i Statens pensjonskasse.

Fullstendig utlysningstekst ved henvendelse til skolen innen 10. mai 1981.

St. Paul skole
Nygårdsgt. 114 a
5000 Bergen

LUTHERSK-KATOLSK ENHETSKOMMISJON HAR HATT SITT FØRSTE MØTE

Hannover (LWI/NØP) Den samlede kommisjonen for den Evangeliske kirken i Vest-Tyskland (EKD) og den Romersk katolske kirken hadde sitt første møte 6. og 7. mars i år. Kommisjonen ble nedsatt i forbindelse med pave Johannes Paul II's besøk i Vest-Tyskland i november i fjor. Målsettingen for kommisjonen er å «realisere det samlede kristne vitnesbyrd bedre enn tidligere».

Medlemmene fra EKD hadde på forhånd i møte med paven forelagt tre problemstillinger. 1) At kristne i den Romersk katolske kirke i fremtiden skal kunne delta på økumeniske gudstjenester, 2) at visler av ektepar i de forskjellige konfesjonene sidestilles og anerkjennes av den Romersk katolske kirke, og 3) at kristne fra de evangeliske kirkesamfunn kan få ta del i den katolske eukaristien og at romersk katolske kristne kan få del i den evangeliske nadverden.

STERKE RIVNINGER MELLOM KIRKE OG STAT I JUGOSLAVIA

De stadig sterkere rivninger mellom kirke og stat i den overveiende katolske jugoslaviske delrepublikk Kroatia truer med å utvikle seg til en ny kirkekamp. Selv om den jugoslaviske president Cvijetin Mijatovic ved sitt besøk i Vatikanet i desember 1980 understreket det gode forhold mellom kirke og stat, er tonen tvert imot blitt mer og mer polemisk i Kroatia.

Det hele begynte med at 46 ledende kroatiske intellektuelle, blant dem msgr. Nikola Solde, sekretæren for den jugoslaviske katolske bispekonferanse, i november 1980 oppfordret de jugoslaviske myndigheter til å gi alle politiske fanger amnesti. Deretter ble undertegnerne innkalt til politiforhør, og flere av dem truet med oppsigelse av sitt arbeid. Den 20-årige student Paraga, som hadde samlet underskriftene, ble holdt fengslet i en kald betongbunker.

Dette foranlediget Zagrebs erkebiskop Franjo Kuharic til å gå inn for at kirken fikk bedrive sjelesorg i fengslene. Det var under prekenen på julaften, og erkebiskopen gikk konkret inn på tilfellet Paraga. Videre krevde erkebiskopen at alle måtte innrømmes religionsfrihet og at menneskeverdet måtte respekteres fullt ut. Til å begynne med kom ingen negative reaksjoner på Kuharics preken. Tvert imot: Den kommunistiske dagsavis «Vjesnik» i Zagreb slo fast i en førstesides overskrift at det ikke finnes noen sosialisme uten religionsfrihet, og den kroatiske parlamentspresident Jure Bilic hadde bare positivt å si til erkebiskopen ved deres møte ved årsskiftet.

Få dager etter utkom imidlertid den kroatiske regjeringpresident Jakov Blazevics memoarer «Sverd, ikke fred», som var full av massive og vulgære angrep på den katolske kirke. Blazevic var i sin tid hovedanklager ved prosessen mot kardi-

nal Aleisius Stepinac. I sine memoarer gjentok han igjen de gamle anklager mot kardinalen, som døde i 1960, til tross for at også kommunistisk historieskrivning i Jugoslavia har modifisert Stepinacs angivelige forræderi under den annen verdenskrig.

Blazevic hudflettet også Stepinacs etterfølger i Zagreb, kardinal Franjo Seper, som i dag er leder for Vatikanets avdeling for dogmatiske spørsmål, og den nåværende erkebiskop i Zagreb, som han anklaget for å ville omgjøre den katolske kirke i Kroatia til en «Stepinac-kirke». De ca. 200 000 utvandrede kroater i Australia, New Zealand og Sør-Afrika ble karakterisert som demoralisert avfall.

Disse utfall foranlediget nasjonaldirektøren for den kroatiske utenlandssjelesorg, msgr. Vladimir Stankovic, til en moterklæring på vegne av 120 kroatiske geistlige i Vest-Tyskland, Østerrike og Sveits. De kroatiske sjelesørgere i utlandet var fullt ut på linje med de jugoslaviske biskoper, het det i erklæringen, som ble offentliggjort den 30. januar i Zagreb.

Den jugoslaviske bispekonferanse sørget kort tid etter for at Stankovics erklæring ble kjent for pressen. Dermed betraktes ikke lenger spørsmålet som et stridspunkt mellom enkelte katolske geistlige og en kommunistisk toppleder, men som en konflikt mellom Jugoslavias kirkeledelse og de jugoslaviske statsledere.

Det er også flere andre tegn på at kirkekampen i Jugoslavia står i fare for å blusse opp igjen etter Titos død. Kort etter at Lazar Mojssev overtok som partisejef, har man bestrebet seg på å rendyrke den marxistiske påvirkning av skolevesenet. En ny lov, som kan true det kristne organisasjonsvesen, er under forberedelse. Alt foreningsliv skal ifølge lovutkastet stå under kommunistenes oppsyn.

PAVEN STØTTER GUATEMALAS BISKOPER

Paven har sendt et skriv til Guatemalas biskoper hvor han forsikrer dem om at han er klar over undertrykkelsen i landet og støtter deres linje.

Spesielt beklaget han «den tragiske lidelse og død» som rammer familier og de kirkelige fellesskap.

Paven nevnte spesielt situasjonen i El Quiche-regionen, hvor bispedømmet praktisk talt har måttet legge ned sin virksomhet p.g.a. trusler og mord.

Et av de siste prestemord skjedde bare for noen uker siden. Det var den spanske pater Juan Allonso Fernandez, som ble skutt på veien mellom Usphantan og Cunen i regionen. Han hadde arbeidet i Guatemala i tyve år.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

**Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

NYGARDSGT. 19

PROTEST MOT ANHOLDELSE I URUGUAY

København (KD/NØP) Menneskerettighetsorganisasjonen som fredsprisvinneren Esquivel leder i Argentina, Servicio Paz y Justicia, har rettet en inntrengende appell til verdenspressen om å protestere til styremaktene i Uruguay som har anholdt en fremtredende nevrolog og professor i legevitenskap.

Tereza Gomez de Voituret ble nylig anholdt av Uruguays væpnede styrker ved ankomsten til hovedstaden Montevideo, etter at hun hadde deltatt i et SERPAJ-møte i Buenos Aires, Argentina. På møtet hadde hun bedt om organisasjonens hjelp til pårørende til politiske fanger og fengslede fagforeningsfolk i Uruguay.

Uruguay er et av de land i Latinamerika som er beryktet for sin grove undertrykkelse av de mest elementære menneskerettigheter.

ANGLIKANERNE FORBEREDER PAVE-BESØK

London (CT/NØP) På generalsynoden i den Anglikanske kirke ble kirkemedlemmene oppfordret til å forberede pавens besøk til Canterbury katedralen i 1982. Forberedelsene er tenkt gjennomført sammen med katolske trosfeller, i felles bønn og ved studier. Som grunnlag for studiene vil man benytte slutt-rapporten fra den internasjonale anglikanske-romersk katolske kommisjonen som blir offentliggjort om kort tid.

Hensikten med pавens besøk er å fremme den synlige kristne enhet.

Under behandlingen av denne saken ble den engelske dronningens besøk hos paven nylig trukket fram, og synoden uttrykte glede over at møtet var kommet i stand. Generalsynoden trakk også fram et vedtak fra 1979 der det ble slått fast at det er teologisk grunnlag for å fortsette dialogen med katolikene.

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

SIKANE MOT POLSK BISKOP VED DEN TSJEKKISKE GRENSE

Den polske katolske biskop Herbert

Bednorz av Katowice, som hadde vært på et studietreff i Østerrike i februar, ble ved hjemreisen utsatt for sjikane fra det tsjekkosllovakiske grensepoliti da han ville reise gjennom tsjekkisk territorium. Biskopens bil og bagasje ble først undersøkt i en og en halv time.

Da biskopen deretter nektet å la seg kroppsvisitere, ble han nektet gjennomreise. Han vendte tilbake til Wien, og fløy tilbake til Polen. Hans sekretær måtte kjøre hjem bilen via Sverige.

Vi har fått inn noen svenske bøker vi gjerne vil gjøre våre kunder oppmerksomme på:

MARY CRAIG: Väsignelser. Hun sier selv: «Sommeren 1962 var jeg sammen med min familie på ferie. Men jeg klarte ikke å slappe av. Jeg så inn i fremtiden med frykt og innså at min svake tro hadde forsvunnet. Jeg trodde ikke lenger på Gud. Kunne jeg miste noe mer? Jeg vet ikke riktig hvorfor og hvordan, men den kvelden befant jeg meg ensom i en kirke. Kanskje jeg hadde gått dit for å gi Vårherre en siste sjanse. Eller kanskje for å få gråte ut i ensomhet». 134 s., kr. 38,—.

Mary Craig har også skrevet boken: Johannes Paul II — Paven fra Polen.

VOILLAUME: Att leva i bøn i Charles de Foucaulds efterföljd. De foreliggende tekstene gir uttrykk for erfaringer i bønn og er blitt nedtegnet på forskjellige tidspunkt og i Charles de Foucaulds ånd. Oversatt fra fransk, 70 s., kr. 45,25.

MECHTHILD FRÅN MAGDEBURG: Ur Guddomens strömmande ljus, diktning och mystik. Innledning, utvalg og oversettelse av Alf Härdelin. Hun tilhørte nonneklosteret Helfta i Sachsen. Sin storhetstid hadde Helfta fra slutten av 1200 — begynnelsen av 1300-tallet, fra den tiden hvor den tyske mystikk utviklet seg og formet en vesentlig del av det vi forstår som middelalderens fromhetsliv. 48 s., kr. 45,25.

MARSHALL & HAMPLE: Barn skriver till Gud. Boken er oversatt fra engelsk og viser barns forestillinger om Gud, skrevet både i fullt alvor og i spøk. Noen brev inneholder tanker og funderinger innen tilværelsens mysterier som mange voksne kanskje ønsker å formulere, men ikke våger. 134 s., kr. 38,—.

VI HAR IKONER, KORS, MEDALJER, BØKER, MUSIKK OG MANGE FINE GAVER TIL 1. KOMMUNION.

Vi har også fått inn noen malte ikoner av en norsk ikonmaler: **OVE GRANT SVELE.** Han tilhører den ortodokse kirke og har studert ikonmaling i Paris. Priser fra kr. 350,— for de minste opp til kr. 2000,—.

TORS DAG HOLDER VI APENT FRA KL. 9 — 18.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 10—14.

Torsdag 9—18.

Onsdag før skjærtorsdag stenges kl. 12.00.

Den anglikanske kirke:

MILDERE HOLDNING TIL FRASKILTE

London (CT/KO/NØP) Den Anglikanske kirke har på generalsynoden i mars drøftet de fraskiltes forhold til kirken. Debatten omkring dette viste at kirken er i ferd med å endre syn på skilsmisse og ekteskap mellom fraskilte. Sluttbehandling av disse spørsmålene ble likevel utsatt til sommeren.

Synoden gikk inn for at man ikke lenger automatisk skal utelukkes fra

nadverden selv om fraskilte gifter seg på nytt.

Det ble også foreslått at det skal utarbeides en slags innvielses-gudstjeneste for par som er borgerlig gift og som ønsker kirkens velsignelse over ekteskapet. Det ble lagt vekt på at dette likevel ikke må forveksles med en vanlig kirkelig vielse.

Synoden gikk også inn for at spørsmålet om å ordinere fraskilte til preste-tjeneste, og å innsette fraskilte prester i nye menigheter, skulle avklares.

KROATISK AVIS KRITISERER KATOLSK PRESTESKAP

Den kroatisk avis «Nedeljna Dalmacija» i Split, Jugoslavia, har nylig rettet et kraftig angrep mot det katolske presteskap, som forsøker å rehabilitere Zagrebs tidligere erkebiskop Aloisius Stepinač og presse gjennom en «internasjonal revisjon» av rettssaken mot ham.

Kardinal Stepinač ble i 1946 dømt til 16 års fengsel for «samarbeid med krigsfienden».

Han var anklaget for å ha samarbeidet med den kroatisk diktator Ante Pavelić. De diplomatiske forbindelser mellom Jugoslavia og Vatikanet ble brutt i 1952 da paven utnevnte Stepinač til kardinal.

Den katolske kirke i Jugoslavia, særlig i Kroatia, har i den senere tid stadig vært en skyteskive for angrep fra regjeringskretser.

RELIGIONSDETEKTIVER I ARBEID I TSJEKKOSLOVAKIA

Om den offisielle katolske kirke i Tsjekkoslovakia fyller det kommunistiske regime med mistro, ser reaksjonen på den katolske undergrunnskirke ut til å være panikk. Den offisielle katolske kirke er som kjent temmelig effektivt kontrollert av myndighetene, og undertrykkelsen av kjente kristne har dermed ført til fremveksten av en undergrunnskirke, som helt unndrar seg myndighetenes kontroll. Den statlig propagerte marxisme-leninisme mister mer og mer fotfeste, og særlig blant ungdommen kan en merke økt religiøsitet. Den tsjekkiske sikkerhetstjeneste har derfor satt inn et stort antall «religionsdetektiver» som har til mål å registrere kristne celler. Agentene arbeider under de mest forskjellige forkledninger: Noen spiller unge ny-kristne som ønsker å skaffe seg religiøs litteratur, andre deltar på valfarter. Ved universitetet i Bratislava i den slovakiske landsdel kan det dreie seg om tretti agenter som leter etter religiøse sirkler blant studentene. Et resultat av religionsdetektivenes arbeid er en bølge av forhør av unge studenter i den senere tid. Det gjelder her å presse de «småreligiøse» til å oppgi navn på de religiøse opinionsledere og uskadeliggjøre dem. Ved forhørene utpresses studentene ofte med studietillatelsel og lignende, og konfronteres med fotos og lydbandopptak av telefonsamtaler.

Den religiøse vekkelse i Slovakia lar seg til en viss grad avspeile i sikkerhetspolitiets virksomhet. I Ilava ble f. eks. flere 15—17-åringer forhørt i timevis fordi de hadde deltatt i en hemmelig retrete. I Trencianske Teplice ble andre

LITURGISK KALENDER

APRIL

1. Ferial. Jes. 49, 8-15. Joh. 5, 17-30.
2. Ferial. 2. Mos. 32, 7-14. Joh. 5, 31-47. (Memoria til Frans av Paola, eremitt, mulig).
3. Ferial. Visd. 2, 1a.12-22. Joh. 7, 1-2. 10.25-30.
4. Ferial. Jer. 11, 18-20. Joh. 7, 40-53. (Memoria til Isidor, biskop og kirkelærer, mulig).
5. 5. søndag i Fasten. Esek. 37, 12-14. Rom. 8, 8-11. Joh. 11, 1-45 (eller 3-7.17.20-27.33b-45). (Vincent Ferrer, prest, feires ikke).
6. Ferial. Dan. 13, 1-9.15-17.19-30.33-62. Joh. 8, 1-11.
7. Ferial. 4. Mos. 21, 4-9. Joh. 8, 21-30. (Memoria til Jean Baptiste de la Salle, prest, mulig).
8. Ferial. Dan. 3, 14-20.91-92.95. Joh. 8, 31-42.
9. Ferial. 1. Mos. 17, 3-9. Joh. 8, 51-59.
10. Ferial. Jer. 20, 10-13. Joh. 10, 31-42.
11. Ferial. Esek. 37, 21-28. Joh. 11, 45-56. (Memoria til Stanislas, biskop og martyr, mulig).

STILLE UKE

12. Palmesøndag. Jes. 50, 4-7. Filip. 2, 6-11. Mt. 26, 14-27, 63 (eller 27, 11-54).
13. Ferial. Jes. 42, 1-7. Joh. 12, 1-11. (Martin I., pave og martyr, feires ikke).
14. Ferial. Jes. 49, 1-6. Joh. 13, 21-33.36-38.
15. Ferial. Jes. 50, 4-9a. Mt. 26, 14-25.
16. Oljevigselsmesse. Jes. 61, 1-3a.6a.8b-9. Joh.Ap. 1, 5-8. Luk. 4, 16-21. Skjærtorsdag. 2. Mos. 12, 1-8.11-14. 1. Kor. 11, 23-26. Joh. 13, 1-15.
17. Langfredag — Herrens lidelseshistorie. Jes. 52, 13-53, 12. Hebr. 4, 14-16; 5, 7-9. Joh. 18, 1-19, 42.

PASKETIDEN

19. Herrens oppstandelse. Vigiliemesse: Man velger tre G.T.-lesninger fra følgende liste. Lesningen fra 2. Mos. må ikke utelates.
 1. 1. Mos. 1, 1-2, 2.
 2. 1. Mos. 22, 1-18.
 3. 2. Mos. 14, 15-15.1.
 4. Jes. 54, 5-14.
 5. Jes. 55, 1-11.
 6. Baruk 3, 9-15.32 - 4, 4.
 7. Esek. 36, 16-17a. 18-28. Rom. 6, 3-11. Mt. 28, 1-10.Påskedag: Ap.gj. 10, 34a.37-43. Kol. 3, 1-4. Joh. 20, 1-9.
20. 2. Påskedag Ap.Gj. 2, 14.22-32. Mt. 28, 8-15.
21. Ferial. Ap.Gj. 2, 36-41. Joh. 20, 11-18. (Anselm, biskop og kirkelærer, feires ikke).
22. Ferial. Ap.Gj. 3, 1-10. Luk. 24, 13-35.
23. Ferial. Ap.Gj. 3, 11-26. Luk. 24, 35-48. (Georg, martyr, feires ikke).
24. Ferial. Ap.Gj. 4, 1-12. Joh. 21, 1-14. (Fidelis av Sigmaringen, prest og martyr, feires ikke).
25. Ferial. Ap.Gj. 4, 13-21. Mk. 166, 9-15. (Markus, evangelist, feires ikke).
26. 2. søndag i Påsken. Ap.Gj. 2, 42-47. 1. Pe. 1, 3-9. Joh. 20, 19-31.
27. Ferial. Ap.Gj. 4, 23-31. Joh. 3, 1-8.
28. Ferial eller Peter Chanel, prest og martyr. Ap.Gj. 4, 32-37. Joh. 3, 7-15.
29. Katarina av Siena, jomfru. Ap.Gj. 5, 17-26. Joh. 3, 16-21.
30. Ferial eller Pius V., pave. Ap.Gj. 5, 27-33. Joh. 3, 31-36.

ungdommer mistenkt for å ha bedrevet religion på en hyttetur. Unge og foreldre ble truet med studieplass og arbeid hvis de ikke oppga navnene på arrangørene av foranstaltningene.

At sikkerhetspolitiet ikke jager et fantom, viser bl. a. et brev fra «hundre av unge fra Zilina-området» rettet til tjekisk fjernsyn nylig. De unge håner fjernsynspropagandistenes forsøk på å latterliggjøre kristendommen med ateistiske «opplysningsprogrammer» og avlegger et frimodig vitnesbyrd om sin kristne tro. Etter alt å dømme dreier det seg her om en godt sammensveiset gruppe troende ungdommer, som føler seg så sikre at de tillater seg å pille myndighetene på nesene.

TOLV TUSEN DREPT I EL SALVADOR DE SISTE ÅR

Tolv tusen mennesker er blitt drept i El Salvador siden militærkuppet i oktober 1979, går det frem av en rapport som de kanadiske katolske biskoper har offentliggjort på grunnlag av materiale fra kirken i El Salvador. Etter at reformjuntaen kom til makten i 1979, har antall politiske mord blitt mer enn femdoblet; håpet om en bedring etter general Carlos H. Romero ble styrtet, ble av kort varighet, heter det i rapporten fra den kanadiske bispekonferanse.

Reformjuntaens fire forslag til å be-

DRAP

Det ble drept en mann i utlandet i dag med borse og med kniv.

Han ble drept — og det var deg og meg som drepte ham ved å være likeglade.

Likeglade med ham og likeglade med andre.

*Sende bare en lege mens vi hadde hundre,
sende bare et brød mens vi hadde tusen.*

*Men sende kunne vi gevær og kniver,
bomber og hat, hunger og tørst.*

*Men mannen i utlandet sendte vi for-
tvilelse som vi ville ikke forstå.
Gråt som vi ville ikke høre og blod
som vi ikke ville se.*

*Eller så vi? — og forsto vi det
godt nok? — — —*

Anna Maria Haldorsdottir

dre situasjonen ble aldri til handling: Ingen politiske fanger ble løslatt, trass i det lovede amnesti; intet medlem av den paramilitære høyreekstremistiske organisasjonen «Orden» ble arrestert. Samarbeidet mellom sikkerhetsstyrker og høyreekstremistene er tvert i mot blitt intimere. Godseierne respekterte aldri bestemmelsene om minstelønn.

Landarbeiderne fikk ikke organisere seg for å kreve bedre kår — gjorde de det, truet nasjonalgarden og de høyreekstreme med mord og andre overgrep.

Den landreform som amerikanske landbruksekspert utarbeidet, berørte bare en prosent av storgodseierne eiendom. «Orden» har ved flere anledninger gått så langt som å myrde de bønder som prøvde å i bruk den jord de ved reformen hadde fått seg tildelt. Juntaen har selv ofte gjort seg skyldig i urettmessig maktbruk. Av de rundt 10 000 politiske mord i 1980, må i det minste 85 % tilskrives høyreekstreme grupper og sikkerhetsstyrkene, heter det i rapporten.

Rapporten, som bygger på opplysninger fra det erkebiskopelige rettshjelps-kontor i San Salvador, angir at 5 300 personer er blitt drept i flyktningeleire fra januar til desember 1980 av nasjonalgarden, politistyrker eller grupper som «Orden» og «Den hemmelige anti-kommunistiske armé». Det er også klart at disse organisasjoner også bærer ansvaret for mange flere drap, uten at rettshjelpskontoret kan redegjøre for disse.

HUSK CARITAS
giro nr. 2020881

KIRKENS NØDHJELP I ENGLAND BEVILGER OVER 500 000 KRONER TIL HJELPEARBEID I EL SALVADOR

London (CT/NØP) Nødhjelpsorganisasjonen i den Anglikanske kirke bevilget tirsdag i forrige uke £ 50.000 til nødhjelp i El Salvador.

Pengene skal kanaliseres gjennom Kirkenes Verdensråd og stilles til disposisjon for en økumenisk hjelpeorganisasjon i El Salvador, ASESAN (Association Salvadoreña Ecamenica de Servicio Y Accion Humnitaria). Pengestøtten er sårt tiltrengt, idet gruppen bruker for over 25.000 norske kroner i uken på hjelpearbeidet.

Direktøren i Kirkens Nødhjelp i England, dr. Kenneth Slack, har nylig besøkt ASESAN og beskriver gruppen som en «fenomenal økumenisk arbeidsgruppe».

I dette senteret var det over tusen mennesker samlet da Slack var på besøk, mest enker og foreldreløse barn.

Ut over landet har så jesuittene opprettet mange åpne fellesskap for jordløse landarbeidere som har vært svært utsatt for regjeringens fiendtlige aksjoner. Mange tusen mennesker har også søkt tilflukt til kirkelige sentra etter at hjemstedene deres er blitt hjemstøkt av tilfeldige overfall av regjeringstropper.

Den katolske . . .

(Forts. fra side 5)

kese og oppdragelsen av fremtidens ungdom.

Hvor stressende hele opplegget i Kungälv enn måtte sies å ha vært, så lyktes det tross alt til sist å finne frem til at man må arbeide videre med de spørsmål som man her har kommet frem med. Man er klar over at man har felles interesser over hele Norden på disse områder, og man er klar over at et visst samarbeide må til. På den annen side er man enig om at det er best i hvert fall foreløpig å arbeide hver for seg, ikke minst for å avklare lokale problemer både av strukturell og profilmessig art.

Man ville derfor ikke binde hverandre på noe punkt ved å nedsette flere komitéer og organisasjoner, men ble enige om å møtes i 1983, enten i Norge eller i Finland.

Formennene for de bestående legmannsorganisasjoner i Norden danner forretningsutvalg og kontaktutvalg til de Nordiske land, og man ble enig om at Finland skal ta det foreløpige initiativ og utrede de praktiske muligheter for det kommende møtet.

Den katolske kirken i Norden står i forsvarsposisjon overfor sekulariseringen og det katolske legfolk er på marsj.

Svend Aage Rasmussen

Ja, sannelig han er oppstanden!

ST. OLAVS DOMKIRKE

Akersveien 1

Onsdag 1 april:

Kl. 19.00: Botsandakt og skriftemål. Messe. Anledning til skriftemål: halv time for annonserte messtider. Ellers per avtale. I Stille Uken: Onsdag og torsdag kl. 18—19.

Palmesøndag, 12. april:

Lørdag kl. 14.00 Messe.

Søndag kl. 9.30 Messe.

kl. 11.00 Pallmevigsel i St. Jøkapell. Deretter prosesjon til St. Olavs Domkirke. Høymesse. kl. 19.00 Engelsk messe.

Tirsdag 14. april:

Kl. 19.00: Messe med vigsel av de helige oljer.

Skjærtorsdag 12. april:

Kl. 19.00: Høymesse, tilbedelse.

Langfredag 17. april:

Kl. 15.00: Pasjonsgudstjeneste med kommunion.

Kl. 19.00: Korsveilandakt.

Påskeaften 18. april:

Kl. 23.00: Vigsel av påskelyset og døpevannet. Fornyelse av dåpsløftene. Høymesse.

1. påskedag 19. april:

Kl. 9.30: Messe.

Kl. 11.00: Høymesse med preken ved biskop Gran.

Kl. 19.00: Engelsk messe.

2. påskedag 20. april

Kl. 11.00: Eneste messe denne dag.

ST. HALLVARD KIRKE, Enerhauggt 4.

Palmesøndag: Kl. 8.35: Fromesse.

Kl. 11.00: Familiemesse med palmevigsel.

Merk: Ingen barnegudstjeneste kl. 9.45.

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Høymesse,

Langfredag: Kl. 17.00: Hyldning av Korset, kommunion.

Påskeaften: Kl. 22.45: Vigsel av påskeilden, påskelyset og døpevannet, høymesse.

1. Påskedag: Kl. 8.35: Fromesse.

Kl. 11.00: Høymesse.

2. Påskedag: Kl. 11.00: Messe.

ST. DOMINIKUS KIRKE

Palmesøndag:

Kl. 09.00: Messe. Kl. 11.00: Høymesse med palmevigsel og prosesjon. Kl. 18.30: Messe.

Onsdag før Skjærtorsdag:

Kl. 20.00: Matutin.

Skjærtorsdag:

Kl. 09.00: Laudes. Kl. 18.30: Høymesse.

Kl. 21.30: Lesning av Jesu avskjedstale til disiplene. Kl. 22.00: Matutin. Tilbedelse til kl. 23.00.

Langfredag:

Kl. 09.00: Laudes. Kl. 17.00: Langfredagsgudstjeneste. Kl. 20.00: Matutin.

Påskeaften:

Kl. 09.00: Laudes. Kl. 23.00: Påskedagvignille.

1. Påskedag:

Kl. 11.00: Høymesse. Ingen annen gudstjeneste påskedag.

2. Påskedag:

Kl. 11.00: Messe.

VOR FRUE VILLA

Palmesøndag: Kl. 9.00: Høymesse. Palmevigsel.

1. Påskedag: Kl. 10.00: Høymesse.

2. Påskedag: Kl. 9.00: Messe.

GREFSEN KAPELL

Skjærtorsdag: Kl. 16.00: Høymesse.

Langfredag: Kl. 15.00: Gudstjeneste.

1. Påskedag: Kl. 9.00: Stille Messe.

Kl. 11.00: Høymesse.

2. Påskedag: Kl. 9.00: Stille Messe.

LUNDEN KLOSTER, Ø. Lunden 5.

Skjærtorsdag: Kl. 18.00: Høymesse.

Sakramentstilbedelse til kl. 24.00.

Langfredag: Kl. 7.45: Matutin. Kl. 8.30:

Laudes. Kl. 16.00: Gudstjeneste.

Kl. 19.30: Kompletorium.

Påskelørdag: Kl. 6.45: Matutin. Kl.

7.45: Laudes. Kl. 18.15: Vesper. Kl.

23.00: Vigsel av påskeilden og høymesse.

1. Påskedag: Kl. 8.00: Laudes. Kl. 11.00:

Høymesse. Kl. 18.00: Vesper. Kl. 20.00:

Kompletorium.

2. Påskedag: Kl. 10.00: Høymesse.

MARIAKIRKEN, Stabekk.

Onsdag 8. april: Kl. 18.30: Botsandakt.

Palmelørdag: Kl. 17.45: Hl. Messe (eng./norsk).

Palmesøndag: Kl. 10.45: Høymesse med palmevigsel og prosesjon.

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Høymesse. Fest til minne om innstiftelsen av Natverdets Sakrament. Tilbedelse til kl. 22.00

Langfredag: Kl. 15.00: Korsveisandakt.

Kl. 19.00: Pasjonsgudstjeneste. Lidelshistorien ifølge Johannes. Hyllning av korset. Kommunion.

Påskeaften: Kl. 23.00, vigsel av påskelyset og dåpsvannet, fornyelse av dåpsløftene. Høymesse.

1. Påskedag: Kl. 10.45: Høymessc.

2. Påskedag: Kl. 10.45: Sangmesse.

Søndag 26. april: Kl. 10.45: 1. Kommunion.

EIKELI KIRKEN

Palmesøndag: Kl. 9.15: Hl. Messe (norsk). Kl. 10.30: Høymesse (engelsk).

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Hl. Messe (eng.)

Langfredag: Kl. 15.00: Pasjonsgudstjeneste (engelsk). Kl. 19.00: Korsveilandakt (engelsk).

Påskeaften: Kl. 21.00: Vigsel av påskelyset, døpevannet. Høymesse (eng.).

1. Påskedag: Kl. 9.15: H. Messe (norsk). Kl. 10.30: Høymesse (engelsk).

2. Påskedag: Kl. 9.15: H. Messe (norsk).

ST. MAGNUS KIRKE

Romeriksgt. 1, Lillestrøm.

Fredag 10. april: Kl. 19.00: Meditasjonskveld v/Kl. Schmidt.

Lørdag 11. april: Kl. 17.00—19.00: Anledning til skriftemål.

Søndag 12. april, Palmesøndag:

Kl. 9.00: Ottemesse. Kl. 10.30: Palmevigsel, prosesjon og Høymesse.

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Høymesse.

Langfredag: Kl. 15.00: Pasjonsgudstjeneste.

Påskeaften: Kl. 20.00: Vigsel av påskelyset og døpevannet. Fornyelse av dåpsløftene. Høymesse.

Påskedag: Kl. 10.30: Høymesse.

Mandag 20. april: Kl. 10.30: Messe.

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tif. 20 27 35
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tif. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).

Kr. 95,— pr. år.
For halvår kr. 50,—.
Utlandet utenfor Skandinavia
kr. 110,— pr. år.
Annonser 10 dager før
utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.